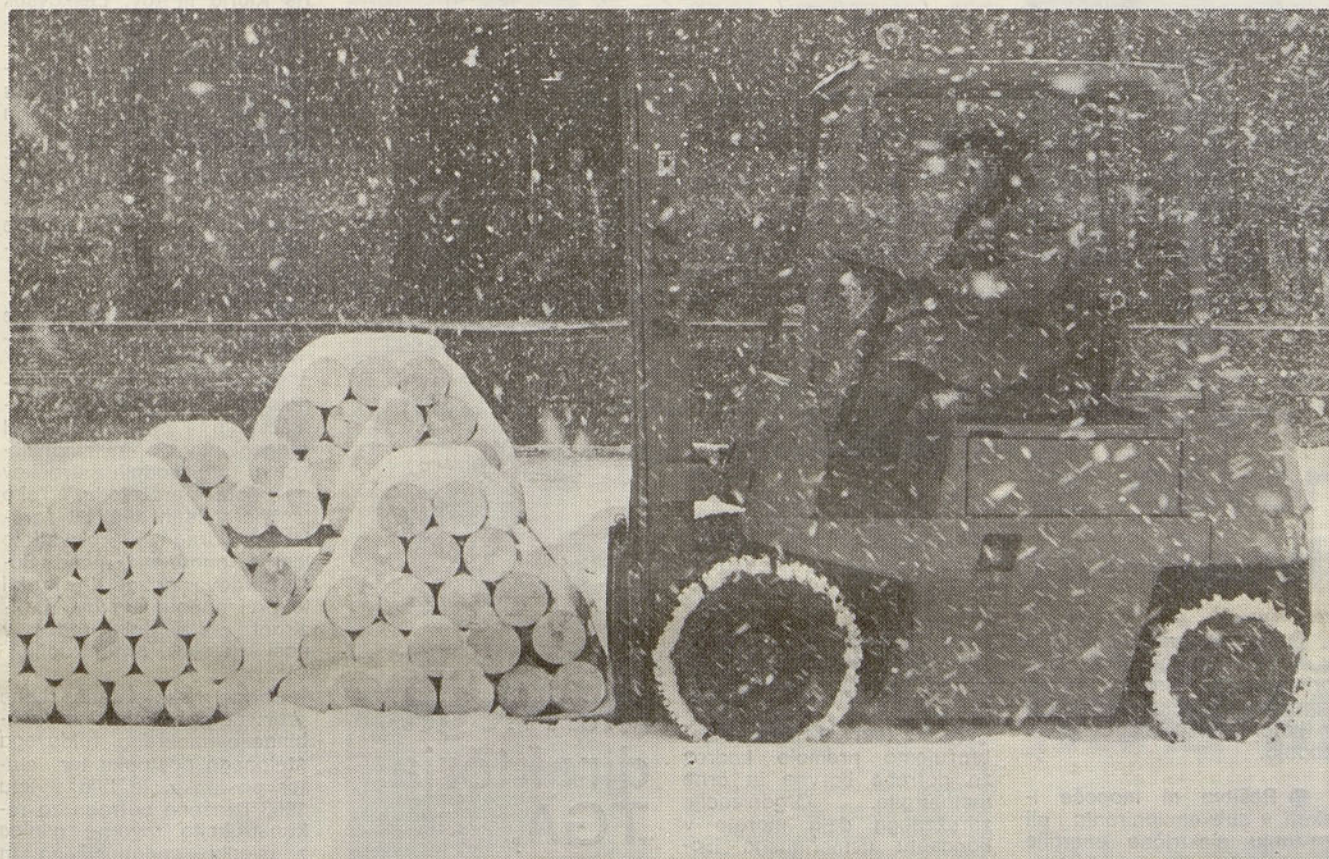

aluminij

Glasilo delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija „Boris Kidrič“ Kidričevo

Dragi tovariš Tito!

Delavci tovarne Glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo praznujemo 25 let proizvodnje v naši socialistični samoupravni družbi. Srečni smo, da te lahko seznanimo z našimi uspehi v procesu proizvodnje in razvijanju samoupravljanja. S proizvodnjo glinice in aluminija smo pričeli 21. nov. 1954 leta. Takrat smo proizvedli 20.000 ton aluminija in 40.000 ton glinice. Z modernizacijo proizvodnje smo povečali naše kapacitete na 45.000 ton aluminija in 120.000 ton glinice.

V teh letih smo razvijali samoupravne odnose. Med prvimi smo oblikovali delovne skupine, TOZD ter v letih 76—77 uskladili samoupravne akte z zakonom o združenem delu.

Že vsa leta se zavedamo, da moramo skrbeti za naše delavce, ki delajo v zelo slabih delovnih razmerah. Vsako leto dajemo veliko sredstev za razvoj družbenega standarda, zagotavljanje socialnega varstva ter izobraževanje delavcev TGA.

Naša delovna organizacija pa ne skrbi samo za svoje delavce, temveč pomaga tudi pri razvijanju krajev, kjer prebivajo naši ljudje.

(Nad. na 2. strani)

Srečno, zdravo in uspešno novo leto 1980

želijo vsem našim delavcem z družinami, upokojencem, fantom, ki služijo vojaški rok in vsem našim štipendistom:

- samoupravni organi DO in SOZD
- družbenopolitične organizacije
- vodstvo DO in SOZD UNIAL
- uredniški odbor Aluminija

Dragi tovariš Tito!

(Nad. s 1. strani)

Ko s ponosom ugotavljamo, kaj vse smo storili za našega delavca, se zavedamo, da bomo morali še bolj zagrizti v delo, da bomo lahko naredili vse, kar nam doslej še ni uspelo.

Upamo, da bomo do praznovanja 30. obletnice dosegli svoj veliki cilj — izgradnjo nove elektroliže.

Srečni smo, da živimo v socialistični samoupravni Jugoslaviji, ki jo vodiš ti dragi tovariš Tito in ti želimo veliko zdravja.

V Kidričevem, 16. 11. 1979

Delavci TGA »Boris Kidrič« Kidričevo

P. n.

Konferenca sindikata TGA
»Boris Kidrič«

Kidričevo.

ISKRENE ČESTITKE k

25. obletnici obratovanja

TGA

Lepi so spomini na začetek pred 25. leti, čeravno smo začeli delati poleg proizvodnih hal, v delavnicah in pisarnah brez prave optimizma smo gledali v prihodnost, zato nas misel motile promanjektivnosti, katere so se v vsakim dnevu izboljševale, se več in sponoredno so rasti novi obrati.

Kdor je prečeval v tej tovarni nekaj let obratovanja mora priznati, da je bila to ka vsakega člana kolektivna risoku gospodarstva in politična vola. Bili so manjši spodbujaji, katere so pakerivili več ali manj posamezniki, brez katerih pa ni nobeno podjetje.

Želim si, v naprej dobi uspešno mladih članov, vsem upokojencem pa si dobrega zdravlja. Želim mi je žal, ker se tega praznovanja nemorem udeležiti vstred boleznim. (Upam, da se bo to črna in mrazovska čep, pa se ne modam)

Lep pozdrav vsem
Ljiljka Potihak — Žorencova

Lenovo, dne 10. 11. 1979.

Ptuj, kot tudi njenem širšem gravitacijskem območju.

Celovito gledano je veličina 25. jubileja — začetka proizvodnje v TGA Kidričevo v tem, da je izgradnja te tovarne in proizvodnja v njej izraz hotenja, volje, sposobnosti ter moči delovnih ljudi, ki v novih družbeno ekonomskih odnosih neprekinjeno uresničujejo ideale revolucije, od neposrednega boja za socialno in ozemeljsko osvoboditev ter v nadaljevanju mirno graditev in poglabljanje samoupravnih socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov.

Želim povdariti, da sta narodni heroj in junak socialističnega dela pokojni Boris Kidrič in tov. Leskovšek Luka, kot eden najzaslužnejših nosilcev našega revolucionarnega boja in povoljne graditve, osebnosti, s katerima je najtesneje in neposredno povezana uresničitev izgradnje naše tovarne, česar se delovni ljudje v tovarni glinice in aluminija in občani občine Ptuj globoko in s hvaležnostjo zavedamo.

Poslovna politika glede nadaljnje izgradnje proizvodnih zmogljivosti po letu 1954 je sledila večanju predelovalnih zmogljivosti, zmanjševanju odvisnosti od dragega uvoza in zmanjševanja proizvodnih stroškov po enoti proizvoda. Tako je bila v letih 1957-58 zgrajena tovarna za proizvodnjo lastne anodne mase Söderbergovo anodo in je bil to prvi popolnoma avtomatizirani proizvodni proces v naši delovni organizaciji.

Že po nekaj letih redne proizvodnje glinice, s kombinacijo mokrega fuldovega stolpnega postopka ter sinteter postopka, je bila v letu 1958 izražena potreba za rekonstrukcijo tovarne glinice z uvedbo sodobnejšega in racionalnejšega tehnološkega procesa s avtomatskim krmiljenjem. S postopnim odstranjevanjem nekaterih ozkih grl v posameznih fazah proizvodnje so bila opravljena predhodna dela za končno rekonstrukcijo in prehod od stolpnega na kontinuirni Bajerjev postopek. Postopna in smiselna rekonstrukcija posameznih obratov je že hkrati tudi omogočala postopno večanje proizvodnih zmogljivosti. Dokončno izvedena rekonstrukcija z uvedbo avtomatskega vodenja glavnih faz in poznejših odstranjevanje še nekaterih ozkih grl procesa, pa je omogočila sedanjo trikratno proizvodnjo v primerjavi z začetno zmogljivostjo ob hkratnem boljšem izkoristku surovin, zmanjšani porabi toplotne energije in zmanjšanim številu delavcev.

V želji, da bi s prodajo proizvedenih viškov glinice dosegli boljši dohodek so

(Nadaljevanje na 3. strani)

Srebrni jubilej

Srebrni jubilej je za nami, sneli smo zastave, praznično vzdušje se je poleglo in življenje teče, kakor je prej. Toliko vsega smo si povedali v prazničnih dneh — čestitke, zahvale, obljube ... Zapisali pa bomo nekaj misli iz govorov, ki smo jih poslušali na osrednji proslavi 16. 11. 1979.

Slavnostni govornik je bil Andrej Verbič, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

Povedal je, da je naš kolektiv vsa leta vlagal napore v proizvodnjo, zaradi zastarelosti tehnologije pa se je zadnja leta soočal s problemi: kako zmanjšati stroške v predelavi, kako zagotoviti nadaljnjo modernizacijo in nemajhna investicijska sredstva za nove naložbe.

● Perspektivo imamo le v visoki stopnji predelave primarnega aluminija in usmeritvi na take proizvode, v katere bo vloženo veliko znanja.

● Rešitve ni mogoče iskati v subvencioniranju ali znižanju električne energije in ostajati na nizki stopnji predelave, kajti to bi nujno privedlo v konflikt z osnovnimi koncepti nadaljnje razvoja industrije v naši republiki.

● Problemov prav tako ne bomo rešili z zunanji intervencijami, saj o sredstvih, ki se danes združujejo, odločajo organizacije združenega dela in so vse naložbe upravičene zgolj, če so ekonomsko utemeljene. Najemanje tujih kreditov ni nič lažje, saj moramo kredite odplačevati z devizami, kar pa v sedanjem trenutku ni niti najmanj preprosta zadeva.

● Potrebni so skupni dogovori vseh prizadetih, ki lahko zagotovijo soodvisnost in povezanost na podlagi združevanja dela in sredstev.

● Potencial strokovnih kadrov moramo usmeriti v iskanje novih rešitev, ki bodo dajala dolgoročno perspektivo razvoja panoge, ki

bodo zagotavljala ustreznejši dohodek, ne zgolj socialno varnost delavcev.

● V tem trenutku izobražujemo premalo kadrov za potrebe barvne in črne metalurgije. Organizacije združenega dela morajo v konceptu usmerjenega izobraževanja prispevati svoj delež k oblikovanju takih programov izobraževanja, ki so v prid združenemu delu. Z visokoškolskimi ustanovami je potrebno opredeliti programske usmeritve tudi glede dopolnilnega izobraževanja. Če tega ne bomo storili, potem to pomeni, da režemo lastno vejo, na kateri sedimo.

Govor glavnega direktorja TGA, Franja Gnilška

SPOŠTOVANE TOVARIŠICE IN TOVARIŠI, DRAGI DELAVCI, CENJENI GOSTJE!

Nastanek in razvoj tovarne glinice in aluminija v Kidričevem moramo vrednotiti iz dveh vidikov:

- iz osnovnega, ki pomeni uresničitev interesa in zadovoljitev potrebe celotne družbe za pospešeno izgradnjo in spreminjanje strukture gospodarstva s ciljem, da se iz agrarno nerazvite dežele prebijemo med industrijsko razvite države,
- ob tem osnovnem vidiku pa se sočasno pojavlja drugi vidik, ki pomeni spreminjanje gospodarske strukture, socialnih in socioloških razmer v ožjem prostoru občine

Govor glavnega direktorja TGA, Franja Gnilška

(Nadaljevanje z 2. strani)

v zadnjih letih v teku raziskave in prizadevanja za uvedbo lastnih tehnoloških postopkov, ki omogočajo proizvodnjo specialnih glinic, s čemer želimo v celoti nadomestiti uvoz, ki se mu doslej naša industrija ni mogla izogniti, ker takih kvalitet glinic v Jugoslaviji ni proizvajal. Nekaj posebnih vrst naših proizvedenih glinic je že uspešno zamenjalo uvoz.

Proizvodnja elektrolitskega aluminija, ki je stekla v sedanji elektrolizi A po madžarski tehnologiji v novembru 1954 z začetno zmogljivostjo 15.000 t, je bila že v letih 1959-60 povečana na 20.000 t letno. Povečanje je bilo doseženo s podaljšanjem anode in povečano jakostjo toka. V letih 1961-63 pa je bila dograjena po tehnologiji Pechineya elektroliza B, kar je povečalo zmogljivost elektroliz aluminija na skupno proizvodnjo 42.000 t letno. Z razširitvijo anode, povečanjem jakosti toka in dograditvijo 8 peči v hali B, je bila dosežena današnja skupna zmogljivost elektroliz 48.000 t letne proizvodnje. S tem pa so bile v največji meri izrabljene možnosti količinskega večanja proizvodnje v obstoječih elektrolitskih halah s kontinuirno Söderbergovo anodo Hala A, ki obratuje polnih 25 let, pa je dejansko tako dotrajana in tehnološko zastarela, da jo je potrebno iz proizvodnje izločiti v 3 do 4 letih. Izpad njene proizvodnje bomo lahko nadomestili le z izgradnjo nove hale z najsodobnejšo tehnologijo, ki bo zagotavljala bistveno znižanje potroška el. energije in porabe dela na enoto proizvoda ter popolno zajemanje anodnih plinov, kar bo bistveno izboljšalo delovne pogoje in varovanje širšega okolja.

V livarni, kjer je dobival aluminij v TGA svojo obliko našega končnega tržnega izdelka, se je že v letu 1955 začel spreminjati asortiman. Od prvotnega hlebčka, kot najcenejšega prodajnega artikla, se je prehajalo postopno na vplivanje različnih formatov in v proizvodnjo čistega aluminija za električne vodnike ter nadalje na proizvodnjo gnitnih in livarskih zlitin, katerih paleta se je nenehno širila.

Slavnostni govornik je bil predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Andrej Verbič

Glavni direktor TGA inž. Franjo Gnilšek med govornom

Predelava aluminija je v okviru TGA zasnovana že v letu 1978, ko se je livarna tlačnega liva v Trbovljah združila z DO TGA v Kidričevem in tako že v letu 1979 povečala količinsko proizvodnjo za 71 odst.

V skladu s srednjeročnim planom delovne organizacije za obdobje 1976-80 je v TGA v realizaciji tudi investicija livarne za kontinuirano litje traku in property žice iz tekočega aluminija

iz elektroliz, kar predstavlja še določeno dodatno prestrukturiranje asortimana v smeri predelave.

Vzporedno z rastjo proizvodnje primarnega aluminija je tudi v širšem slovenskem gospodarskem prostoru zrasla močna predelovalna industrija, kjer velja še zlasti poudariti razvoj in rast predelave v Impolu v Slovenski Bistrici. Delovni organizaciji Impol in TGA sta od samega začetka preusmeritve Impola na predelavo aluminija ves čas tesno poslovno sodelovali. Medsebojna poslovna odvisnost teh dveh delovnih organizacij je pripeljala do spoznanja, da je rešitev za nadaljnji razvoj obeh v tesni medsebojni povezavi. Tako so se delavci vseh temeljnih organizacij TGA in Impola z referendumom odločili za združitev v sestavljeno organizacijo združenega dela UNIAL.

Čeprav so pri urejanju odnosov znotraj nove asociacije bili zastoji, ki so nastajali pri razreševanju pomembnih vprašanj na poti skupnega razvoja, je postopno spreminjanje miselnosti in zavesti ljudi pripeljalo do sprejetja samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev. Na osnovi tega sporazuma je urejena participacija v skupnem prihodku na osnovi skupnega proizvoda.

V prizadevanju, da opredelimo enotno poslovno politiko znotraj sestavljene organizacije združenega dela so že v teku aktivnosti za pripravo skupnega plana na nivoju SOZD za leto 1980 z jasno usmeritvijo, da bo v naslednjem srednjeročnem obdobju 1981-85 enotna poslovna politika, vključujoč tako proizvodnjo, tekoče poslovanje in investicije, prevladujoč faktor pri urejanju vseh medsebojnih odnosov. V skladu s temi prizadevanji smo celoviti pristopili k izpeljavi aktivnosti za izvedbo pripravljanih del in same realizacije investicije izgradnje elektrolize. To je prioriteta naloga, ki se bo glede na dosedanje kasnitve, v primerjavi na srednjeročni plan 1976-80, časovno bolj zamaknila v naslednje srednjeročno obdobje 1981-85, kot je bilo prvotno predvideno.

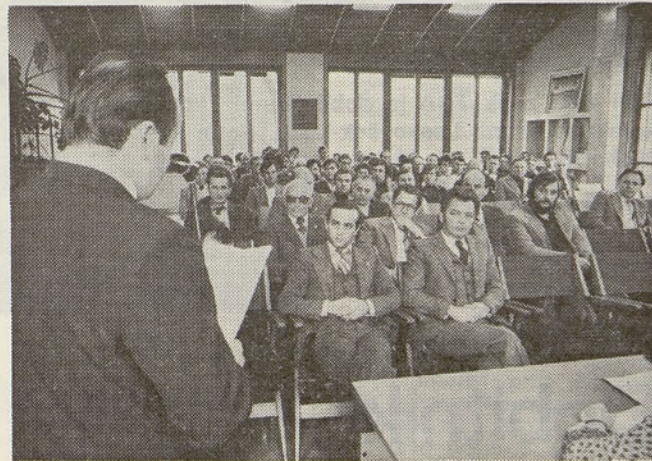
Zlasti še delavci v Tovarni glinice in aluminija v Kidričevem prevzemamo s tem veliko obvezo, da bomo zavedajoč se odgovornosti pred širšim združenim delom, ki bo združevalo sredstva za naložbo v nove zmogljivosti elektroliz, zagotovili združevalcem pravčasno potrebne dogovorjene količine metala.

Tovarišice in tovariši!

SRS in Gospodarske zbornice Slovenije.

Prepričan sem, da se bomo delavci TGA disciplinirano podredili našemu skupnemu in širšemu družbenemu interesu in s svojim delom opravičili zaupanje, ki je bilo dano s podporo razvoju aluminija slovenskemu gospodarskemu prostoru s strani združenega dela, IS

Vsem vam iskreno čestitam k jubilejnemu 25. prazniku in k doslej doseženim delovnim uspehom, ki so nastajali pogosto v težkih pogojih dela in gospodarjenja, doslej doseženemu uspehu pa so čvrsta osnova, da dosežemo naš skupni cilj 80.000 ton proizvodnje aluminija v letu 1984.

Slavnostna seja delavskega sveta TGA

Iz govora predsednika TKS TGA tov. Ivana Mazera

Danes smo ponosni na podatek, da smo v preteklih letih kot družbeno-politične organizacije tako tudi samoupravni organi vlagali veliko prizadevanj v reševanje stanovanjske problematike. Zgradili smo 500 stanovanj, zraven tega pa od 1968. leta naprej v individualno gradnjo prispevali okrog 21,5 milijonov dinarjev. Delavcu, ki se je zaposlil v naši delovni skupnosti je v poprečju od 2 do 3 let bilo rešeno stanovanjsko vprašanje. Rešeno je v večini primerov vprašanje zdravstvene rekreacije delavcev, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih, rešeno je vprašanje beneficiranega delovnega staža, dokaj zadovoljivo je rešeno vprašanje počitniških kapacitet in še cela vrsta vprašanj, ki obeležuje življenje tega kolektiva na področju tovarne in izven nje.

Ne glede na to, kar sem pravkar omenil pa je še nekaj vprašanj, ki so prisotna v naši vsakdanji dejavnosti. Aktivnost v reševanju vprašanja invalidov, ki do-

sega visok odstotek zaposlenih, kar nas postavlja pred dejstvo dokončno rešiti vprašanje zdravstvenega varstva naših delavcev na zdravju škodljivih delovnih mestih.

Spoštovane tovarišice in tovariši. Na poti smo k sanaciji položaja v naši organizaciji. Zavedamo se odgovornosti in bremena, ki ga prevzemamo za nadaljnjo eksistenco naše delovne skupnosti. Sporedno z izgradnjo novih objektov moramo in je to naloga družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov, misliti na rešitev nekaterih aktualnih vprašanj, kot so zdravstveno varstvo delavcev, vrnitev invalidov v delovno okolje v katerem se bodo počutili enakopravni s svojimi sotovariši v izvrševanju delovnih nalog, nekatera vprašanja družbenega standarda, misliti na sistem delovanja in organizacijo delegatskega sistema in še nekatera vprašanja, ki so ozko povezana z življenjem naše delovne organizacije.

Prvi zlati znak TGA je dobil častni član našega kolektiva Franc Leskovšek-Luka. Foto: Srdan Mohorič

Dobitniki zlatega znaka:

1. Franc Leskovšek-Luka — častni član delovne organizacije
2. Milan Krajnik, dipl. oec. — za področje gospodarstva
3. Franc Širec — za samoupravno področje
4. Jože Šegula — za področje ljudske obrambe in družbene samozaščite
5. Ivan Mazera — za področje družbenopolitičnih dejavnosti
6. Justin Repič — TOZD tovarna glinice
7. Ciril Kužner
8. Oto Težak
9. Skupina za tekoče vzdrževanje
10. Vida Resnik — TOZD proizvodnja aluminija
11. Maks Jabločnik
12. Franc Vreže
13. Konrad Ferk
14. Franc Krajnc
15. Janez Pulko — TOZD predelava aluminija
16. Ferdinand Koletnik
17. Konrad Kramberger — TOZD vzdrževanje
18. Janez Horvat
19. Janko Pal
20. Rudi Emeršič
21. Stanko Hertiš
22. Ludvik Mesarič — TOZD promet
23. Stanko Klinc
24. Vinko Čuš
25. Štefan Verbek — TOZD kontrola kvalitete
26. Andrej Toplek — DSSS
27. Anton Brglez
28. Valter Kolarič
29. Stanko Kovačič
30. Ludvik Anžel

Delavski svet TGA je podelil tudi 28 priznanj in 39 plaket.

Jubilanti, ki so dopolnili 10, 20 in 30 let delovne dobe v TGA

SPISEK ZAPOSLENIH V TOZD TOVARNA GLINICE ZA JUBILEJNE LISTINE

10 let

Hertiš Janez, Gajzer Franc, Kramberger Jože

20 let

Zupanič Janez, Vindiš Jakob, Notersberg Franc, Metličar Franc, Tement Jakob, Poharič Jožef, Podgoršek Franc, Šeruga Edvard, Ivačič Mirko, Murko Anton, Majcen Jože, Pulko Hedvika.

30 let

Janžekovič Ernest, Jakob Franc, Furman Anton, Dončec Štefan, Žuran Janez, Plajnšek Ana

SPISEK ZAPOSLENIH V TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA ZA JUBILEJNE LISTINE

10 let

Vavken Jožef, Perko Stanko, Pukšič Maks, Matoc Ivan, Varžič Roman, Šteinker Anton, Gajser Boris

20 let

Vukovič Martin, Vidovič Anton, Tašner Franc, Kukovič Anton, Petrijan Alojz, Milošič Martin, Murko Avguštin, Vidovič Štefan, Gajski Ludvik, Merc Franc, Puškar Šerif, Tacinger Ivan, Korez Franc, Fišer Franc, Štumpf Janez, Auer Anton, Koren Janez, Kumer Ciril, Žnidarič Štefanija, Kozoderc Marija

30 let

Kostanjevec Ivan, Korošec Franc, Rašl Franc, Jabločnik Maks, Vreže Franc, Majcen Helena

SPISEK ZAPOSLENIH V TOZD PREDELAVA ALUMINIJA ZA JUBILEJNE LISTINE

10 let

Zajc Ciril, Kmetec Venčeslav, Dolenc Jože, Klajderič Anton, Panzalovič Djordje, Krapša Janko

20 let

Levičnik Ivan, Škerget Jože, Podgoršek Franc, Varju Imre, Mlakar Janez, Mohorko Nežika, Rožman Stanislav

30 let

— — —

Ferdinand Kolednik iz TOZD predelava aluminija sprejema zlati znak

SPISEK ZAPOSLENIH V LLBK TRBOVLJE ZA JUBILEJNE LISTINE

10 let

Stanko Ana, Skalicki Jožefa, Tomc Ana, Volavšek Karel, Zmrzlak Albin, Koncilja Avgust, Klenovšek Marija, Ledinek Antonija, Novak Ida, Požar Viljem, Slapar Emil, Aleš Franc, Artnak Miroslav, Blaznik Dora, Fakin Franc, Glas Antonija, Kalšek Anton, Forte Štefan, Sušnik Silvo, Škof Janez, Valant Anton, Zalokar Katarina, Zupan Anton, Kodrič Karel, Klančisar Ivan, Lužar Antonija, Petauer Viktorija, Planko Štefanija, Srabočan Ivan, Arh Albin, Brinar Drago, Cestnik Martin, Frol Ana, Golob Anton, Ledinek Andrej

20 let

Koncilja Magda, Čuk Štefi

30 let

— — —

SPISEK ZAPOSLENIH V TOZD VZDRŽEVANJE ZA JUBILEJNE LISTINE

10 let

Sevšek Edvard, Zobič Josip, Resman Jože

20 let

Petrovič Martin, Sukanec Anton, Tomažič Franc, Kosce Franc, Vesenjāk Štefan, Fištravec Anton, Mesarič Marija, Kokot Alojz

30 let

Klajderič Zvonko, Gotvajn Franc, Skok Matevž, Vidovič Franc, Korpar Franc, Cafuta Janez

SPISEK ZAPOSLENIH V TOZD PROMET ZA JUBILEJNE LISTINE

10 let

Tekmec Franc, Galun Jože, Frangeš Anton, Kirbiš Janez

20 let

Gerečnik Franc, Kmetec Jože, Bokša Franc, Majhen Janez, Zadavec Ivan, Golob Anton, Sladnjak Alojz, Jagarinec Jakob, Majčič Ivica

30 let

— — —

(Nadaljevanje na 5. strani)

Jubilanti, ki so dopolnili 10, 20 in 30 let delovne dobe v TGA

(Nadaljevanje s 4. strani)

SPISEK ZAPOSLENIH V TOZD KONTROLA KVA- LITETE ZA JUBILEJNE LISTINE

10 let

20 let

Petek Bogomir, Rojs Hilda,
Plej Edita

30 let

Praprotnik Stanko

SPISEK ZAPOSLENIH V DSSS ZA JUBILEJNE LI- STINE

10 let

Oberski Anton, Lajh Janez,
Šajn Nada, Hazabent Du-
šan

20 let

Letonja Klotilda, Jurič Dra-
gica, Valentin Ferdo, Brglez
Jožef, Vidovič Janez, Šala-
mun Ana, Lesjak Anton,
Hudžar Franc, Slešič Mari-
ja, Skačej Neža, Jeza Mari-
ja

30 let

Mesarič Stanislava, Šegula
Jožef, Jus Ivan, Galun Franc

Predsednik delavskega
sveta TGA Franc Širec

Strojna delavnica med proslavo

Ob 25. obletnici poslovanja so nam čestitali:

— Tone Tribušon, pred-
sednik Izvršnega odbora
ISE — Jernej Jan, pred-
sednik Republiškega ko-
miteja za ekonomske od-
nose s tujino — Antun
Milović, predsednik Po-
slovodnega odbora SOUR
Djuro Djaković — Sla-
vonski Brod — Nikola
Skrelji, Združenje barvne
metalurgije Jugoslavije —
dobavitelj opreme za ozki
alu trak tovarne strojne
opreme Andritz, Avstrija
— EGS, Elektrogospodar-
stvo Maribor — Anton
Valentin, Železniško go-
spodarstvo, TOZD za
vzdrževanje voz Ptuj —
Valjarna bakra in alumi-
nija Sevojno — Anton
Vratuša, predsednik IS
SRS — Nikola Kesler,
Kombinat aluminija Tito-
grad — Rafael Razpet,
predsednik skupščine ob-
čine Maribor — Vinko
Borec, predsednik IS
skupščine občine Maribor
— Vinko Lapuh, podpred-
sednik IS skupščine obče-
ne Maribor — Jože Slo-
kar, predsednik Poslov-
nega odbora železniškega
gospodarstva Ljubljana
— Marko Bulc, Skupšči-
na SRS Ljubljana — Ko-
lektiv kombinata alumi-
nija Titograd — Osnovna
šola Majšperk — Center

srednjega usmerjenega i-
zobraževanja Ptuj.

Pozdrav tovarišu Titu je
prebrala predsednica
koordinacijskega sveta
ZSMS TGA tov. Marija
Hojnik

RAZSTAVA LIKOVNIH DEL ČLANOV KOLEKTIVA

Kako prijetno je bilo pri-
hajati v službo v dne, ko
smo praznovali 25 let obra-
tovanja. V avli DSSS so po-
stavili steklene vitrine, kjer
bodo odslej shranjeni po-
kali, ki jih dobimo za šport-
na in druga udeleževanja.
V prvem nadstropju pa je
bila razstava likovnih del
naših sodelavcev, ki si svoj
življenjski vsakdan bogatijo
s fotografijo, slikanjem ali
karikaturo.

Kolikokrat sem šla mimo
razstavljenih del, tolikokrat
sem odkrila nekaj novega,
lepega ... Sredi tistih de-
ževnih dni me je najbolj pri-
vabljal toplina barv Ošlov-
nikovih akvarelov, pa tudi
valovanje morja, ki ga je
upodobil Tomše, Huzjanovo
tihožitje ali Mazerova nara-
va.

Poglavje zase so bile fo-
tografije. Vsaka nam je po-
kazala le droben trenutek,
ki pa včasih lahko pomeni
tudi celo večnost. Kdo ne bi
obstal pred ženico zgaranih
rok, ki stiska k sebi šopek
nežnega cvetja? Kdo ne bi
pogledal otrok, ki zvedavo
zrejo v svet? Vsak, ki je šel
tod mimo, se je ustavil ob
vsakem delu posebej.

In kdo so naši razstavljal-
ci?

Stojan KERBLER, diplomirani
elektro inženir, znan
doma in v svetu, se ukvarja
s fotografijo že od leta 1953.
Je član Fotokluba Maribor
in mentor Fotosekcije pri
Svobodi Ptuj. Kerbler je
predsednik Fotokino zveze
Slovenije, član umetniške
komisije Mednarodne orga-
nizacije za fotografsko umet-
nost in član Društva obli-
kovalcev Slovenije. Od leta

1960, ko je prvič razstavljal,
pa do danes, je Stojan Kerbler
na 480 domačih razstava-
h v 113 krajih Jugoslavije
in 567 mednarodnih razstava-
h v 48 državah razstavljal
3302 fotografiji. Za svoja dela
je dobil 402 nagrad, od
tega 91 na mednarodnih raz-
stavah. Od leta 1970 je
Kerbler najuspešnejši jugo-
slovanski razstavljaec. Za
svoje fotografske zapise o
Halozah je prejel nagrado
Prešernovega sklada za leto
1979. Do sedaj je imel 39
samostojnih razstav v Jugo-
slaviji, Bolgariji, Poljski,
ZDA, Avstriji in ZR Nemčiji.

Sodeloval je na razstavi
»Slovenska likovna umetnost
1945—1978«, ki je bila 1979
leta v Ljubljani.

Srdan MOHORIČ je za-
poslen v TGA kot strojni
tehnik. S fotografijo se uk-
varja pet let. Je član in vod-
ja Fotosekcije pri Svobodi
v Ptuj. DO sedaj je raz-
stavljal na več kot tridesetih
razstavah v raznih krajih
domovine in na vseh raz-
stavah Fotosekcije Svobode
Ptuj. Dobil je osem nagrad,
med drugim prvo nagrado
na razstavi kovinarjev Jugo-
slavije 1977 leta v Zagrebu
in prvo nagrado na mladinski
republiški razstavi v Slo-
venji Gradcu 1979 leta.

Rajko KOSI je bil naš št-
pendist, sedaj pa že dve leti
dela kot obratni elektrikar v
elektro vzdrževanju. S foto-
grafijo se ukvarja štiri leta.

Julij OŠLOVNIK je vodja
službe za AOP. Po daljšem
premoru je začel zopet ak-
tivno risati 1970 leta. Sode-
loval je na mnogih razstava-
h, med drugim na vseh
razstavah Likovne sekcije
pri DPD Svoboda Ptuj in
vseh republiških razstavah
likovnih amaterjev Sloveni-
je. Samostojno je razstavljal
v Ptuj leta 1970 in 1977, v
Velenju 1973, v Kidričevem
1974 in Trnovski vasi 1977.
Ošlovnikov akvareli so v
mnogih privatnih zbirkah do-
ma, v Italiji, Švici, Angliji,
Nizozemski, ZR Nemčiji,
Češkoslovaški, Avstriji in
ZDA.

Jože HUZJAN je pred ne-
davnim začel opravljati dela
kontrolorja bolniških stala-
ležev, prej pa je delal kot
VKV strugar. Slikati je začel
že kot vajenec. Največ slika
pokrajino in tihožitje v oljni
tehnik.

Albin TOMŠE je naš upo-
kojenec, ki se je k slikanju
ponovno vrnil v letu 1974.
Slika v oljni, pastelni in ak-
varelni tehnik, predvsem
naravo.

Ivan MAZERA, mlajši, je
zaposlen kot ključavničar v
vzdrževanju. Z risanjem se
ukvarja že osem let. Največ
upodablja naravo.

Vlado ŠERC je izučeni fi-
nomehanik in urar. V TGA
je zaposlen kot VKV dela-
vec v avtomaviji. S karika-
turo se ukvarja že 25 let.

(Nadaljevanje na 6 strani)

RAZSTAVA LIKOVNIH DEL ČLANOV KOLEKTIVA

(Nadaljevanje s 5. strani)

Razstavo je odprl predsednik TKS Ivan Mazera, ki je razstavljalcem čestital in zaželel še veliko uspehov pri likovnem ustvarjanju. Predlagal je, da bi pri TKS ustanovili likovno sekcijo, ki bi tako stalno reprezentirala aktivnost naših delavcev. Želja, da bi vsa dela, ki so bila razstavljena v TGA, prenesli tudi v Ptuj, je zdaj, ko to poročamo že uresničena. Naša TKS je pod pokroviteljstvom Občinskega sindikalnega sveta organizirala razstavo, ki so jo odprli v domu Franca Krambergerja.

V počastitev 25. obletnice proizvodnje TGA, partijskih jubilejev in mednarodnega leta otroka je koordinacijski svet ZSMS TGA organiziral razstavo Stojana Kerblerja — »NAŠI OTROCI«, od 5.—12. novembra 1979.

Otvoritvi razstave so prisostvovali predstavniki DPO ter direktorji TOZD in sektorjev. Razstavo je otvorila predsednica KS ZSMS TGA, Marija Hojnik.

Foto: Srdan Mohorič

„Vedno sem pripravljen pomagati“,

je dejal France Meško na decembrskem sestanku uredniškega odbora Aluminija, ko smo se mu zahvalili za dobro in vestno delo odgovornega urednika Aluminija.

Kdo ga ne bi poznal? Delavec TGA že 27 let, vodja prve izmene belega dela v TOZD tovarna glinice, družbenopolitični delavec, aktiven v TGA in KS Kidričevo, do sedaj odgovorni urednik našega Aluminija — France Meško.

Pravili so mi, da se je rodil že s svinčnikom v roki, a ko bi skoraj že verjela, mi je povedal, da se je rodil v času, ko je bil tudi svinčnik majhno bogastvo, tega pa v njihovi družini ni bilo.

Zanimivo je, da je začel pisati zelo pozno. Čisto po

naključju je zašel med dopisnike raznih časopisov. Bil je poverjenik Delavske enotnosti v TGA in nabral je veliko naročnikov. Tako so prišli nekoč iz uredniškega odbora DE in ga nagovarjali, naj bi postal njihov dopisnik in poročal o delu in življenju v TGA in Kidričevem. Pripovedoval mi je, da se je branil, saj nikoli prej ni pisal, a ko so mu dali kup papirja, znak in ovojnico, je rekel »da« in poskusil. Prvi članki so bili bolj skromni, potem pa je šlo vedno bolje in prijetno se je počutil, ko je videl svoje članke v časopisu. V veselje mu je bil tudi honorar, ki ga je dobil vsak mesec. Kasneje se je začel oglašati tudi v Ptujskem tedniku in Večeru.

Julija 1963. leta je izšla prva številka Aluminija in Meško je postal član uredniškega odbora in najzvestejši sodelavec, saj ni številke časopisa, v kateri se ne bi oglasil. Vedno je bil pripravljen pomagati, pa čeprav je bilo potrebno članek ustvariti kar čez noč.

Želimo in upamo, da bo tak ostal še dalje! Za dosedanje delo pa — hvala, tovariš Meško!

Uredniški odbor

„Aluminij“ obvešča in izobražuje!

Razstavo likovnih del članov kolektiva TGA je odprl predsednik konference osnovnih organizacij sindikata TGA Ivan Mazera

Lahko bi bilo bolje!

Ko smo analizirali rezultate našega dela v preteklih devetih mesecih letošnjega leta smo bili vsi zadovoljni v prepričanju, da smo dobro delali ter zaradi tega uspeh ni smel izostati. Prav gotovo je tako, da brez truda in vlaganja ni rezultatov, vendar pa vseeno mislim, da bi lahko bilo tudi bolje, če bi vsak izmed nas dodal k svojemu vložnemu trudu še kanček volje do še boljšega dela ter odnosa do delovnih sredstev, reda na delovnem mestu, odnosa do požarne varnosti in še kaj.

Vsi dobro vemo, da so naša osnovna oziroma delovna sredstva zelo dotrajana ter zato iz njih stiskamo pač kolikor se največ da, kar pa lahko dosežemo le z razumnim ter dobrim odnosom do teh sredstev in z njihovim vzdrževanjem, ki bi lahko mnogokrat le bilo nekoliko bolje kot je običajno.

Seveda ne mislim tukaj le na vzdrževanje, ki se trudi odpravljati razne napake in okvare, ampak tudi na vzdrževanje s strani tistih, ki te naprave upravljajo in na istih delajo. Še vedno vsakodnevno opažamo, da nekateri nimajo pravičnega odnosa do delovnih sredstev, kar pomeni da se mnogo premalo zavedajo tega, da so ta sredstva naša skupna last.

Krivični bi bili, če bi dejali, da je tako na splošno. To ne drži. Mislim predvsem na tiste, ki jim je kaj malo mar do delovnih sredstev, ki mu z njegovo pomočjo in upravljanjem prinašajo dobrine. »Saj ni moje« si misli marsikdo — žal pa je taka poteza zgrešena in neodgovorna ter v konkretnih primerih tudi sodi v okvir hujših kršitev delovnih obveznosti. Toda kaj smo do danes storili, da bi takšen odnos do naših delovnih sredstev spremenili? Lahko rečemo, da bore malo ali skoraj nič.

Ko smo letos ali bolje rečeno pred dobrim mesecem praznovali častitljiv jubilej naše tovarne, 25-letnico obratovanja, smo se prav gotovo tisti, ki delamo tukaj od vsega začetka obratovanja zamislili nad tem kako je bilo takrat in kako je to danes ter kakšen odnos smo imeli takrat in kakšnega imajo mnogi danes.

Če hočemo biti povsem konkretni in odkrito povedati tisto kaj nas ta čas najbolj teži ali žuli kot temu pravimo, potem je to prav odnos do dela in delovnih sredstev.

Vse premalo je odgovornosti do naprav s katerimi delamo in iz katerih bi radi izvlekli čimveč za v našo skupno korist.

Če hočeš od delovnega sredstva — stroja — dobiti čimveč, ga moraš tudi dobro vzdrževati, prav tako pa tudi njegovo okolje. Ko se sprehodiš po naših obratih pa mnogokrat naletiš na zanemarjene stroje, da pa o čisti okolici sploh ne govorimo. Ali se človek ne počuti mnogo bolje v čistem okolju in to prav gotovo vpliva na njega toliko, da je tudi delovni učinek večji in uspešnejši.

Ko razmišljamo o naši nadaljnji perspektivi in o naši boljši bodočnosti, moramo vsekakor tudi mnogo razmišljati o tem, kako vzdrževati naša delovna sredstva in kaj bo potrebno storiti, da bomo kos predstoječim nalogam v naslednjem obdobju, ki nas čaka in od katerega tudi mi mnogo pričakujemo. Resnično je, da so naše proizvodne naprave že stare in da so dale do danes mnogo, vendar pa se s tem ne smemo sprijazniti, ampak smelo nadaljevati delo ter v smeri boljšega učinka storiti vse, da bodo sedanje naprave dale od sebe še tisto, kar smo si zapisali v naš program oz. plan poslovanja za leto 1980.

Vse to je moč doseči le z maksimalnim prizadevanjem slehernega izmed nas, ki prav tako želimo v naslednjem letu dokazati, da naši dosedanji uspehi niso bili zgolj naključje, ampak rezultat naših prizadevanj ter našega odnosa do dela in delovnih sredstev.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Udeleženci proslave

Foto: Mohorič

Lahko bi bilo bolje!

(Nadaljevanje s 6. strani)

Seveda pa ob vseh doseženih rezultatih ne smemo biti preveč veliki optimisti, saj bi se nam lahko to maščevalo in bi vse skupaj pomenilo, da se skrivamo za rezultati, ki niso pravi odraz našega dela, to pa bi lahko bilo usodno in bi bilo enako tistemu, ko noj potisne glavo v pesek!

V letu 1980 nas brez dvoma čakajo velike in odgovorne ter zahtevne naloge pa zato že sedaj razmišljajmo o tem, kaj vse bo potrebno storiti, da bo naš uspeh večji od letošnjega. Vsem torej prijetno novoletno praznovanje ter uspešen pričetek dela v novem 1980. letu!

France MEŠKO

Gostje na proslavi v strojni delavnici. Foto: Srdan Mohorič

Delegacija bo položila venec k spomeniku Borisa Kidriča

Pozdrav naše godbe

Potek aktivnosti za združevanje sredstev za modernizacijo proizvodnje aluminija v TGA

V osmi številki Aluminija smo pisali o vsebini stališč in zaključkih začasne komisije Izvršnega sveta SR Slovenije v okviru SR Slovenije, ki so obravnavali in sprejeli predložena stališča in zaključke.

S tem je naš kolektiv, ki se nahaja v zapletenem gospodarskem položaju, dobil najširšo družbeno podporo za realizacijo modernizacije proizvodnje aluminija v Kidričevem.

Ob tem pa želimo takoj poudariti, da ne gre samo za podporo naši zamisli o modernizaciji, ampak za mnogo več. S podporo širše družbene skupnosti je naš kolektiv dobil tudi obveznost, da opravi modernizacijo racionalno in v najkrajšem možnem času.

Ves ta čas, ko so potekale opisane aktivnosti na širšem družbenopolitičnem planu, pa so potekale tudi aktivnosti v zvezi z zagotavljanjem najugodnejše finančne konstrukcije.

Iz elaborata pripravljanih del za modernizacijo vidimo, da gre za visoka sredstva, saj znaša predračunska vrednost (po cenah iz leta 1978/79, upoštevajoč podra-

žitve v času gradnje) ca. 3,280 mio din. Takšnih sredstev TGA sama ne premore, zato bo nujno v finančno konstrukcijo vključiti vse razpoložljive primerne finančne vire sredstev.

Posebej poudarjamo, da zahteva naložba v proizvodnjo aluminija ne le visoka, ampak tudi zelo kvalitetna finančna sredstva, katerih odplačilna doba ne more biti krajša od 12 let, obrestna mera pa ne nad 6 odst. To pa pomeni, da bodo domači komercialni in tuji blagovni krediti le kot dopolnilni vir financiranja, osnovni vir pa bodo lahko le združena sredstva uporabnikov aluminija in bančni krediti na podlagi vzajemnega združevanja potom združene banke.

Tudi zunanji ugodni finančni krediti ne bi smeli imeti prevlekega deleža v finančni konstrukciji, saj bi to povzročalo izvoz primarnega aluminija zaradi odplačila anuitet. To pa ni v skladu z razvojnimi usmeritvami slovenske predelovalne industrije, kateri že sedaj primanjkuje aluminija.

Tako je bila osvojena naslednja varianta finančne konstrukcije:

— Lastna sredstva TOZD v DO TGA	400 mio din 12,2%
— Interesno združevanje — sovlaganje	1,650 mio din 50,3%
— Vzajemno zadruževanje tem. bank	500 mio din 15,2%
— Mednarodni blagovni krediti	370 mio din 11,3%
— Domači komercialni krediti	360 mio din 11,0%
Skupaj	3,280 mio din 100 %

Takšna varianta finančne konstrukcije ni slučajna. Zasnovana je na naslednjih izhodiščih:

— Z orientacijo pretežno na domače finančne vire se izognemo visokim izvoznim obveznostim surovega — prim. aluminija, ker je treba za odplačila kreditov zagotoviti devizna sredstva. Izognemo se tudi visokim teč. rizikom, ki pri nekaterih zapadnih valutah dosežejo letno več kot znašna obrestna mera.

— Pretežni del domačih sredstev bi zagotovili s sovlaganjem po principu ZDS, kjer bi naj sovlagatelj motivirala predvsem dolgoročna zagotovitev potrebne surovine, ki je pogoj za nadaljnji skladnejši razvoj predelovalne in primarne aluminijske industrije.

— Vzajemno združevanje TB preko ZB bi naj omogočilo enakomernejšo porazdelitev naložbenih bremen med vse TB v SRS, saj rabimo aluminijeve izdelke v končni fazi povsod in ne le na področju TB, proizvajalca prim. metala in glavne predelave.

V skladišče

— Domače komercialne kredite smo vključili le kot dopolnilni vir, ker so neprimerni za takšno naložbo.

— Investitor, to je TGA, vloga vsa svoja razpoložljiva sredstva, zato bodo vse TOZD združevale svoja prosta sredstva pri investitorji, ki bo TOZD proizvodnja aluminija.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Direktor rudnika boksitov Rovinj predaja našemu kolektivu spominsko darilo

Potek aktivnosti za združevanje sredstev za modernizacijo proizvodnje aluminija v TGA

(Nadaljevanje s 7. strani)

Iz predložene variante finančnih konstrukcij lahko razberemo, da predstavlja polovico vseh potrebnih sredstev sredstva sovlagatelja, to je naših sedanjih in bodočih kupcev aluminija in zlitin. Številka 1,650 mio din predstavlja za našega kupca ca. 26.000 din za tono, kar je veliko breme in ga sami ne bodo zmogli. Zaradi tega smo se zadeve lotili tudi pri temeljnih bankah, ki bi naj potem, ko je dobila naša investicija prilastek »prednostna« slovenska investicija, naše kupce tudi finančno usposobila za sovlaganje. Na tem področju tečejo že aktivnosti od lanskega leta.

Kako daleč smo z aktivnostmi na področju združevanja sredstev naših kupcev?

O tem je delno že bila dana informacija v Novicah v mesecu septembru. Tokrat jo dajemo celoviteje, dokončna pa bo po zaključku razgovorov, ki jih sedaj vodimo s temeljnimi bankami naših kupcev. Prvi sestanek s kupci, ki neposredno kupujejo aluminij in zlitine v TGA, je bil sklican 14. 6. 1979 v okviru splošnega združenja črne in barvne metalurgije in livarn Slovenije v Ljubljani. Predočili smo jim stanje v proizvodnji aluminija v TGA, zlasti pa tehnološko, tehnično in ekonomsko zastarelost proizvodnje in nemogoče delovne pogoje v sedanjih e-

lektrolizah.

Seznani smo jih, da se je v preteklosti preveč investiralo v predelovalno industrijo na osnovi aluminija, kar je ob enaki proizvodnji primarnega aluminija pripeljalo do vedno večjega primanjkljaja aluminija.

Obrazložene so bile možnosti povečanja proizvodnje aluminija v TGA z modernizacijo elektroliz. Predan jim je bil tudi delovni osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za modernizacijo proizvodnje aluminija v TGA ter razvojne usmeritve TGA.

Vsi so bili seznanjeni tudi s predlogom stališč in zaključkov Začasne komisije IS SR Slovenije itd.

Na tem sestanku so bili prisotni skoraj vsi slovenski kupci aluminija in nekateri iz drugih republik. Iz razprave smo ugotovili, da so vsi udeleženci dolgoročno zainteresirani za aluminij iz TGA in so zato tudi pripravljene združiti sredstva za modernizacijo, ki bi hkrati povečala tudi proizvodnjo aluminija (za 31.000 ton). Povedali pa so, da sami toliko denarja nimajo, zato pričakujejo, da jih bodo poslovne banke finančno usposobile za to naložbo.

Na tem sestanku so bili sprejeti za nas zelo pomembni zaključki.

Na podlagi navedenih zaključkov so bili udeleženci,

ki si želijo zagotoviti dolgoročno oskrbo z aluminijem iz TGA, dolžni do konca avgusta sporočiti SOZD-u UNITAL, DO TGA, naslednje podatke:

1. Popoln naslov OZD, ki bo udeleženska v sonaložbi
2. Potrebno količino aluminija za obdobje 1981 — 1985 oziroma do leta 1990
3. Članstvo v temeljni banki
4. Ime delegata za iniciativni odbor
5. Pripombe na osnutek SS o ZDS.

Do konca meseca septembra je večina zainteresiranih OZD poslala navedene podatke, nekateri pa tudi pripombe na osnutek SS o ZDS.

Na koncu meseca oktobra smo imeli naslednje stanje:

1. Prijavljene potrebe za SR Slovenijo	12.404 tone
2. Najavljene potrebe DO Impol	40.000 ton
Skupaj SRS	52.404 tone
3. Sosednje republike	30.200 ton
Skupaj prijave	82.604 tone

Člani delavskega sveta TGA in gostje med sejo

Razpoložljive količine po upoštevanju potreb TGA: (Skupaj 78.000 —14.500 ton za TGA) = 63.500 ton
Primanjkljaj aluminija —19.104 tone

Iz navedenega prikaza vidimo, da so dejanske potrebe naših kupcev večje od naših predvidenih razpoložljivih kapacitet, kar je razveseljivo. Toda tukaj moramo poudariti, da so to še vedno želje, ne pa tudi finančno pokrite potrebe od temeljnih bank, ki bi naj svoje članice, ki želijo vlagati v TGA, finančno usposobile.

Prav zaradi tega je bilo na sestanku grupe za finančni inženiring, ki ga sestavljajo predstavniki: Zdru-

žene ljubljanske banke, Temeljne kreditne banke Maribor, SOZD UNIAL, Impola in TGA sklenjeno, da se v novembru opravijo obiski vseh TB kupcev v SR Sloveniji in tudi izven nje zaradi zagotovitve združevalcem potrebnih sredstev pri temeljnih bankah.

Izdelava podbilanc potreb po TB kaže, da so nekatere TB močnejše obremenjene. To posebej velja za KB Maribor, na katero bi odpadlo ca. 1250 mio din sredstev. Na tem področju so največji potrošniki primarnega aluminija.

Takšna obremenitev TB KB Maribor, kjer ima močnejši delež Impol ca. 1.040 mio din, je zahtevala sklic vseh kupcev DO Impol, ki bi naj prevzeli del bremena za združevanje od Impola.

Splošno poslovno združenje črne in barvaste metalurgije in livarn Slovenije je 17. 10. 1979 organiziralo v Ljubljani sestanek s kupci DO Impol. Sestanek je potekal podobno kot s kupci TGA. Tudi zaključki so identični, kar je razveseljivo. Tudi ti kupci morajo do 5. 11. t. l. poslati ustrezne podatke, do 15. 11. 1979 pa sporočiti pripombe na SS o ZDS.

Takoj zatem, predvidoma v drugi polovici decembra, bi sledil drugi sklic združevalcev, kjer bi poleg obravnave rezultatov dosedanjega dela izvolili tudi iniciativni odbor, ki bi prevzel aktivnosti v zvezi z združevanjem sredstev in nadaljeval s pripravami za sklic ustanovnega zbora združevalcev. Seveda je to le del aktivnosti, ki tečejo na področju zagotavljanja finančne konstrukcije. Razen navedenih aktivnosti je treba omeniti še delo na usklajevanju teksta SS o ZDS, ki prav tako ni lahko. Smo med prvimi v SRS, ki so se lotili zagotavljanja sredstev za sonaložbo na podlagi združevanja dela in sredstev. Tečejo pa tudi razgovori s ČSSR — za dolgoročni blagovno finančni kredit, o čem bo govora posebej.

Poudariti pa moramo, da je tu še mnogo nedorečenega in da smo resnično poskusni primer, ki ga budno spremljajo številne institucije od Gospodarske zbornice, bank do samega gospodarstva, ki bo v bodoče šlo lahko le po tej poti v večje investicije.

Posebej pa izpostavljamo nujnost takojšnjega pristopa k izdelavi investicijskega programa, brez katerega ne bo mogoče zaključiti finančne konstrukcije.

Kaj lahko na koncu še dodamo?

Podali smo se v zelo zahteven naložbeni proces, to je združevanje dela in sredstev, ki bo zahtevalo od vseh strokovnih služb in delavcev v proizvodnji drugačen odnos do dela, do gospodarjenja z družbenimi sredstvi in skupnem dohodku, če bomo hoteli opraviti od širše družbene skupnosti (združenega dela) pred nas postavljene naloge. Le tako bo mogoče uresničiti razvojne cilje TGA. To je, zagotovitev sodobnejše in večje proizvodnje, boljše delovnih pogojev in socialne varnosti zaposlenih v bližnji in daljnji bodočnosti.

Direktor fin. rač. sektorja: Franc Lukman, mag. ekon.

Po tem roku (5. 11. t. l.) smo izdelali skupen seznam vseh kupcev UNIAL-a, ki so se odločili za sonaložbo. Na podlagi pismenih prijav smo izdelali podbilance količin in potrebnih sredstev po TB. Na podlagi teh podatkov in finančnih zmožnosti posameznih združevalcev skupno z združevalci pri njihovih temeljnih bankah poskušamo zagotoviti potrebna sredstva za združevalce.

Za kupce iz drugih republik bi na podoben način zagotovili sredstva s pomočjo njihovih temeljnih bank. Poudarjamo pa, da bo možnost kritja potreb iz drugih republik bolj vprašljiva, ker ne bo dovolj aluminija.

Sindikata čaka veliko nalog

Ker se nahajamo pred volilnimi konferencami osnovnih organizacij sindikata v naših TOZD, smatram, da je prav, da se podrobneje seznanimo z dosedanjim delom, ki bi nam naj bilo tudi glavno vodilo za nadaljnje delo.

Če smo zares pravi sindikalisti, kot temu navadno rečemo, potem bi moj sestavek bil skoraj odveč, vendar pa vsaj jaz mislim, da temu ni tako in da je potrebno o tem spregovoriti kaj več, predvsem pa še po prvi konferenci Zveze sindikatov Slovenije, ki smo ji dosledno sledili in si tako nabrali tudi še nekaj novih bogatih izkušenj, ki nam bodo obogatile naše prihodnje sindikalno delo.

Nočem biti krivičen do kogarkoli, ker sem tudi sam član sindikata in se zato moram kot tak vprašati kaj sem storil, da bi bilo bolje v delu naše OOS in TKS v TGA. Vendar pa bom le podal nekaj svojih mnenj in vtisov iz minulega dela naših OOS ter sindikalnih skupin, ki pa prav gotovo niso niti v osnovi upravičile svojega dosedanjega obstoja (vsaj v posameznih TOZD ne). Ne gre za ponavljanje minulih napak, ko smo mislili, da je pač to bilo nekaj novega in še pač niso bili naši delavci na to navajeni.

Pri tem gre za to, da naše obstoječe sindikalne skupine po izmenah niso imele nobenega konkretno izdelanega načrta za svoje delo, ki sicer ne bi smel biti kot neka šablona za delo teh skupin, vsekakor pa bi moral biti enoten okvir, kaj naj te skupine delajo v svojem krogu. In kje je krivda? Morda pri sindikalnih poverjenikih poedinih sindikalnih skupin, ki so bile formirane in se niso v dovoljni meri zavestno spoprijele z novim načinom dela v sindikalni organizaciji, prav gotovo pa največ pri tistih, ki jih niso v to vpeljali — kdo so ti pa vemo vsi, čeprav vemo tudi to, da receptov za delo sindikata ni in, da le-te nakažejo prisotni problemi, ki se v skupini ali v TOZD pojavijo in je treba nekaj ukrepati.

Pri vsem tem pa vsekakor velja pravilo, da so samo besede mnogo premalo in da bo prav v tej smeri potrebno intenzivnejšega dela, saj vsi še kako dobro vemo, da so lepe besede ter napisani sklepi, brez realizacije, le skrivanje za lastno senco ter ne pomenijo nobenih rezultatov in uspeha, saj še tako skrbno in strokovno pripravljen predlog ne pomeni večjega dohodka. Ljudje največkrat ostajajo na istih mestih in prav v tej smeri bo potrebno temeljito razmisliti in napraviti korak naprej brez tistih že ustaljenih besed na sindikalnih letnih ali volil-

nih konferencah: »... Tovarishi, nam ni uspelo, zato želimo novemu vodstvu, pri njegovem delu mnogo uspehov in upamo, da bodo tudi uspeli«.

Tako se največkrat končujejo naše volilne konference, ko podajamo obračun svojega dela. Ali smo se kdaj vprašali, kdo je temu kriv? Mar ne tudi vsi mi, ki smo prav tako dolžni delati, čeprav nismo v odboru OOS! In prav sedaj ko potekajo priprave na take konference ali kot jim mi rečemo občne zbornice, se mora nekaj premakniti naprej. Razmisliti moramo o tem ali nam resnično pomeni več kvantiteta ali pa je boljša za delo sindikata in tudi ostale samoupravne organe kvaliteta. Ko sem se malce razpisal z mojim sekretarjem OO ZKS v TOZD tovarne glinice tov. Majcenovičem, mi je le-ta dejal: »Ja kaj storiti, ko pa se vsi branijo funkcij in le-teh nobeden noče prevzeti«.

Verjamem mu, vendar mislim, da bodo morali tudi tisti, ki radi mnogo govorijo o nepravilnosti v delu bodisi DPO ali samoupravnih organih enkrat vzeti tudi kakšno funkcijo na svoj hrbet in pomagati pri urejanju notranjih odnosov in razreševanju mnogih problemov v TOZD in v DO. Pred predstojecimi občnimi zbori so potrebne tudi konkretne analize o delovanju članov sindikata predvsem pa o vseh tistih, ki so evidentirani za bodoče nosilce nalog. Velja pa opozoriti še na en zelo problematičen moment, ki je vedno prisoten in se ga nikakor ne moremo otresti. To je vprašanje delitve dela (ali funkcij), saj imajo mnogi vse vrste funkcij in več ne vedo, kam bi šli in kako bi opravili svojo dolžnost, ki so jo prevzeli, mnogokrat pa so jim jo tudi mnogi vsilili s tem, da nekogar imenujejo kar z nekim sklepom, brez, da so se predhodno pozanimali, kako je določen človek obremenjen, da niti ne govorimo o tem, da bi se z njim predhodno posvetovali in pogovorili.

Prav zato je danes toliko nesklepčnih sej in sestankov, ker nekateri dobivajo vabila za isti dan kar na tri ali celo več strani. Ker povsod pač ne moreš biti, si največkrat tarča kritik, da si neaktiven in podobno, kajti vsak smatra, da se moraš udeležiti prav tiste seje, ki jo je sklical prav on.

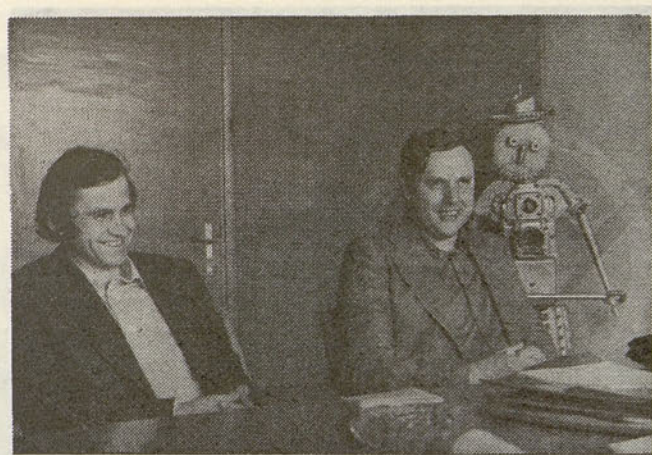
Naloge OO ZKS in IO OOS v TOZD in DS SS pa so, da temeljito preverijo, kdo so tisti, ki zares delajo in kdo so tisti, ki samo vedrijo in čakajo na trenutke, ko bodo lahko povzdignili svoj kritični glas. Ne želim analizirati dela naših OOS

v TOZD in DS SS, ker jih v celoti ne poznam, vsekakor pa lahko rečem vsaj za tisto kar poznam, da je bilo nezadovoljivo in da si po šolski oceni ni zaslužilo niti čiste dvojke. To pa je že tudi rdeča luč, da se mora v bodočem delu nekaj krepko spreminjati. Kaj in kako pa nam je nakazala tudi prva konferenca ZSS, ki je za nas bila skoraj toliko kot nekaj kongres.

O kolektivnem delu ter odgovornosti v ZSS, smo mnogo brali in poslušali, prav tako smo mnogo slišali na sami prvi konferenci ZSS, če pa k temu dodamo še naše vsakdanje probleme in težave, s katerimi se nenehno srečujemo, imamo že precej zajeten program našega bodočega dela. Krepko bi se morali zavedati, da mimo sindikata ne sme ničesar več, če seveda želimo, da bo sindikat tisto, kar bi moral biti in kar si tudi vsi želimo. Tam kjer sindikalne skupine ne delajo, dajemo vsi skupaj prostor tistim silam, ki niso najbolj navdušene za reševanje stvari na tak način, kot bi mi v sindikatu želeli. Vse to pa smo do sedaj največkrat pustili, kar se nam je odražalo pri našem vsakdanjem sindikalnem delu.

V nova vodstva OOS moramo izvoliti resnično ljudi, ki imajo voljo do sindikalnega dela. Tukaj ne poznamo kvalifikacij, ampak pravi medčloveški odnos do naših skupnih naporov in ciljev, ki jih mora opraviti sindikat. In sindikat smo pravzaprav mi vsi, pa smo za to tudi odgovorni, da bo delo sindikata tako kot mora biti!

France MEŠKO

S seje komisije za inventivno dejavnost. Obravnavala je inventivni predlog 174 avtorja Albina Arha (na sliki levo), desno pa sedi član te komisije Pavel Sucej iz TOZD LLBK Trbovlje.

Iznajditeljstvo

Delavski svet TOZD LLBK Trbovlje je dne 7. junija 1979 potrdil tehnično izboljšavo št. 174 avtorja ARH Albina z naslovom: »IZBOLJŠAVA ORODJA ZA ODLITEK »R« KOS IN ČEP 5/4«.

Tovariš Albin ARH dela v TOZD LLBK Trbovlje in je to njegov prvi prijavljen predlog, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevu — TOZD LLBK Trbovlje.

S povečano kapaciteto obrezilnega orodja so se znižali fiksni stroški za 0,08 din po komadu, kar predstavlja korist tega predloga. Zanimivo pri tem predlogu je tudi to, da je ves postopek od prijave pa do sklepa delavskega sveta trajal manj kot tri mesece in da ga je komisija za inventivno dejavnost rešila dokončno na eni sami seji, s katere je tudi fotografija, ki prikazuje tudi vzušje obravnave.

Inventivni predlog št. 174 prinaša letno za TGA 72.000.— din koristi, avtorju pa korrigirano posebno nadomestilo 11.040.— din.

sklopke dostopne zunaj greznice, kjer ni vročih lužnatih tekočin.

Avtor je prejel za svoj predlog enkratno nagrado v višini 3.345,90 din.

Delavski svet TOZD tovarna glinice je 23. 10. 1979 potrdil inventivna predloga št. 189 in 190 z naslovom: »POVEČANJE VARNOSTI KONTROLE VODE V VT KOTLIH V KOTLARNI« in »MERJENJE POVRŠINSKIH TEMPERATUR NA GIBLJIVIH IN MIRUJOČIH JEKLENIH ELEMENTIH« — avtorja RIŽNER Konrada.

Tovariš Konrad RIŽNER dela v TOZD kontrola kvalitete že 15 let in je to njegov drugi in tretji prijavljen predlog, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevu.

Posebno pomemben je drugi predlog pri proizvodnji specialnih glin, kjer so potrebne večje temperature in so zato obremenitve peči dosti večje, kar pa lahko povzroči pri nekontrolirani temperaturi plašča poškodbe in s tem v zvezi krajšo življenjsko dobo peči. Ker na tržišču ni primernih sond za takšne pogoje merjenja, je avtor skonstruiral in izdelal posebno magnetno termo sondo, s pomočjo katere je možno uspešno meriti površinske temperature do 650° C in to na rotirajočih in mirujočih jeklenih strojnih elementih. Magnetna sonda je oblikovana tako, da je možna meritev na vseh jeklenih elementih, ne glede na obliko in ne glede na sitracijo, če merjenec miruje ali počasi rotira. Možnosti vpliva drugih motenj so izločene,

(Nadaljevanje na 10 strani)

Avtor inventivnega predloga št. 189 in 190, Konrad Rižner

Iznajditeljstvo

(Nadaljevanje z 9. strani)

saj je sonda skonstruirana tako, da je stik termoelementa in merjenca vedno enak, siguren pod pritiskom in zaščiten od zunanjih vplivov. Pri rotirajočih elementih se sonda vrti z merjenjem, vrednosti temperature pa odčitamo pri občasnih trenutnih priklopih na merilni instrument.

Za oba inventivna predloga skupaj je avtor prejel enkratno nagrado v znesku 9.315,20 din.

Delavski svet TOZD vzdrževanje je 5. 10. 1979 potrdil inventivni predlog št. 144 z naslovom: »NADOMESTILO DOTRAJANEGA DIFERENCIALNEGA RELEJA NA TOPOVARILNEM STROJU« avtorja PAL Janka.

Tovariš Janko PAL dela v TOZD Vzdrževanje že 29 let in je to njegov drugi prijavljen predlog, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

Vgrajeni diferencialni rele je bil mehanski z živosrebrno vipo. Zaradi velike lastne histereze in vgrajene živosrebrne vipe ni ustrezno sledil ciklusu varjenja. Problemi so se pojavljali v oksidiranju živega srebra, ki se kaj hitro umaže in nima več kontinuiranega oz. gladkega pretoka.

Ker je razlika potenciala v meji 1 V pri delovnih sedmih voltih, točnost regulacije zaradi slabega pretoka srebra varira in je potrebno že za malo napako rele demontirati in ga v delavnici urediti ter ročno nastaviti. Demontažo, nastavitve in montažo je potrebno tako dolgo ponavljati, da nastavitve ustreza meji točnosti enega volta. To umerjanje je dolgotrajno in je vzelo vedno vsaj 8 ur dela.

Z nadomestilom elektromehanskega s tranzistorskim diferencialnim relejem pridobimo na času in teži nastavitve na željeno vrednost v odvisnosti na varjenec. To je mogoče opraviti, ko je rele vgrajen. Nastavitve rejeja so odvisne od tega,

kakšne kvalitete varjenca imamo — material za kline ni od dobave do dobave enak — in kakšen var želim doseči.

Inventivni predlog št. 144 prinaša TGA letno korist 14.796,14 dinarjev, avtorju pa korigirano posebno nadomestilo 2.428,20 dinarjev.

Delavski svet TOZD vzdrževanje je 24. 10. 1979 potrdil inventivni predlog št. 157 avtorja MENONI Jožeta z naslovom: »PREDLOG ZA PRESTAVITEV REZKALNEGA STROJA«.

Tovariš Jože MENONI dela v TOZD vzdrževanje že 21 let in je to njegov prvi prijavljen predlog, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

Po avtorjevem predlogu se je prestavil rezkalni stroj iz strojne delavnice glinice v strojno delavnico aluminija, s čimer je odpadel prevoz aluminijastih palic iz ene v drugo delavnico. Imenovani predlog prinaša za TGA korist 14.838,25 dinarjev, avtorju pa korigirano posebno nadomestilo 2.028,95 dinarjev.

Pri stroju

Delavski svet TOZD vzdrževanje je 5. 10. 1979 potrdil inventivni predlog št. 179 z naslovom: »PRIPRAVA ZA VRTANJE NA STRUŽNICI« avtorja HORVAT Rudija.

Tovariš Rudi HORVAT dela v TOZD Vzdrževanje že 9 let in je to njegov prvi prijavljen predlog, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

Priloga se uporablja pri serijskem vrtanju dva do trikrat na leto, kar prinaša korist za TGA v višini 1.695,80 dinarjev, avtorju pa korigirano posebno nadomestilo 356,11 dinarjev.

Delavski svet TOZD vzdrževanje je 8. 6. 1979 potrdil tehnične izboljšave št. 154, 155 in 156 avtorja HORVAT Janeza z naslovi: »NAPRAVA ZA VPENJANJE VENTILOV«, »STOPNIČASTI NASTAVEK« in »PRIZMA ZA OBDELAVO OKROGLIH PREDMETOV«.

Tovariš Janez HORVAT dela v TOZD vzdrževanje že 21 let in so to njegovi prvi trije prijavljeni predlogi, ki se uporabljajo v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo. Vsi trije predlogi so namenjeni kot pripomočki pri strojni obdelavi predmetov.

Planirana skupna korist koriščenja treh tehničnih izboljšav v prvem letu je 18.032 din za TOZD Vzdrževanje in korigirano posebno nadomestilo (odškodnina) 3.574,— din za avtorja.

V kulturnem programu, ob tovarniškem prazniku v restavraciji TGA, sta sodelovala tudi Marjan Kralj in Janez Hočevnar-Rifle

Kadrovske vesti

DELAVCI, KI SO SE ZAPOSILILI V TGA KIDRIČEVO V MESECU OKTOBRU IN NOVEMBRU 1979

V TOZD TOVARNA GLINICE:

Franc Leskovar, Anton Kozic, Franc Mohorko, Branko Vinkler, Viktor Pulko, Boris Avreljo, Venčeslav Vtič, Vladimir Bukovič, Dušan Smuk in Roman Kovačič

V TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA:

Janez Spevan, Ivan Majoško, Ivan Pašić in Dušan Dragan, dipl. ing.

V TOZD PREDELAVA ALUMINIJA:

Djemal Karasuljić, Sretko Ivanković, Marjan Nežmah in Krešimir Gabaj

V TOZD VZDRŽEVANJE:

Vlado Meško, Stipo Oršulić, Mihajlo Tošić, Jožef Voglar, Milan Kokot in Zdravko Žolger.

V TOZD KONTROLA KVALITETE:

Ljubo Horvat in Matjaž Cenčič, dipl. ing.

V DS SKUPNIH SLUŽB:

Franjo Gnilšek, dipl. ing.

V TOZD LIVARNA TRBOVLJE:

Romana Koder, Milorad Ranković, Marija Puič, Vitosava Marinovič, Radko Odžič, Nevenka Knežević, Nada Pavič, Antonija Pusovnik, Boro Pečič, Ana Špaizer, Karmen Bogovič, Franc Hudar, Alojz Selan in Ljubica Stražar.

IZ JLA SO SE VRNILI:

Rudolf Belšak, dipl. ing., Miran Pešl in Janez Kiseljak.

DELAVCI, KI SO ZAPUSTILI DELOVNO ORGANIZACIJO V MESECU OKTOBRU IN NOVEMBRU 1979

IZ TOZD TOVARNA GLINICE:

Samoel Adamčić

IZ TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA:

Ivan Dogša, Vladimir Horvat, Borislav Bulatović in Franc Gostan.

IZ TOZD PREDELAVA ALUMINIJA:

Zlatko Zadavec

IZ TOZD VZDRŽEVANJE:

Ivan Metličar in Predrag Ačimovič.

IZ DS SKUPNIH SLUŽB:

Marija Kosec, Marta Furjan, Irena Ivančič in Ivan Kodrič, dipl. ing.

IZ TOZD LIVARNA TRBOVLJE:

Matilda Soltić, Sadija Kenović, Milan Kovač, Marija Aleš, Antonija Pusovnik, Ratko Odžič, Viktor Klemenčič, Iztok Cvetkovič, Milorad Ranković in Srečko Rozman.

V JLA:

Sretko Ivanković

UPOKOJENI:

Franc Junger in Vinko Megla iz TOZD Tovarna glinice. Janez Unuk iz TOZD Proizvodnja aluminija. Janez Hebar, Franc Pišek in Stanko Ivanuša iz TOZD

Vzdrževanje.

Štefan Nežmah iz TOZD Promet. Ivan Krajnc iz Delovne skupnosti Skupnih služb.

Hvala za darovano kri

Znano je, da smo v lanskem letu praznovali 25-letnico organiziranega in prostovoljnega dajanja dragocene človeške tekočine KRV. Tudi v naši delovni organizaciji smo ob tej obletnici s ponosom ugotovili, da je v vrstah naših delavcev, ki so zaposleni v vseh TOZD in DS SS, mnogo humanih dajalcev te življenjske tekočine, ki je mnoge rešila sigurne smrti, saj je mnogim staršem vrnila otroke, ženam može in obratno, skratka vsem dragim nazaj svoje drage. In prav pri tem imajo mnoge zasluge tudi naši aktivni krvodajalci.

Tega kratkega sestavka pa ne nameravam napisati zato, da bi le govoril o tistih aktivnih krvodajalcih, ki živijo in delajo skupaj z nami v naši DO, ampak zato, da bi kot večkrat doslej ponovno opozoril na to, da je še med nami vedno premalo tistih, ki bi se tem humanim aktivistom pridružili in prav tako postali člani družine tistih, ki rešujejo s svojo življenjsko tekočino dragoceno življenja. Brez dvo-

ma ne bom povedal nič novega, če ponovno apeliram na tiste, ki aktivno delajo v vrstah krvodajalcev pri nas, da bi si našli mesto v našem glasilu in nas sproti obveščali o svojih akcijah in o tistih, ki so ob vsakem času pripravljeni na humano dajanje krvi.

V mesecu septembru oz. oktobru so bili vsi tisti, ki dajejo dragoceno kri na 3-dnevni rekreaciji v Crikvenici, kjer so povsem zasluženo in brezskrbno uživali nekaj uric prijetnega vzdušja in razpoloženja. Čeprav so trije dnevi hitro minili, pa je v njih le ostala zaveza, da na njih niso pozabili in, da so kot humani krvodajalci to povsem zaslužili.

To je spoznanje, ki nekaj pomeni, še več pa bo pomenilo, če bo kaj kmalu v vrsti krvodajalcev čimveč mladih v naši DO. Ime naših krvodajalcev iz TGA je v bolnišnici Ptuj spoštovano in zato morda tudi v imenu njih zares hvala vsem za darovano kri, z željo, da bi bilo v prihodnje še bolje.

France MEŠKO

Srečanje upokoencev

Učenci iz osnovne šole Kidričevo so se dobro izkazali in dosegli nekaj lepih uvrstitev. Posnetek je z njihovega športnega dneva. Foto: D. Klajnšek

Aktivni krvodajalci, ki so si zaslužili priznanje. Foto: K. Zorec

Ob lanskoletni prireditvi krvodajalcev v veliki dvorani TGA so sodelovali tudi tamburaši iz Majšperka. Foto: K. Zorec

Jesenski kros

Tako kot leta nazaj je tudi letos bil organiziran jesenski kros občine Ptuj. Prvotno bi naj bil kros v Cirkovcih, vendar je tam zaradi slabega vremena odpadel. Zato so kros izvedli v ljudskem vrtu v Ptuj. Ker je bilo tekmovanje v sredini tedna tudi udeležba ni bila tako velika kakor na lanskem krosu, ki je bil organiziran v Kidričevem. Krosa se je udeležilo okrog 500 tekmovalcev in sicer od najmlajših pionirjev, pa vse do članov.

Rezultati: Mlajše pionirke

1. mesto Hameršak OŠ Osojnik
2. mesto Krajnc Irena OŠ Kidričevo
3. mesto Kolarič Milena OŠ Desternik

Rezultati: Mlajši pionirji

1. mesto Svenšek OŠ Spolenjak
2. mesto Hauptman OŠ Desternik
6. mesto Strel Zoran OŠ Kidričevo

Rezultati: Starejše mladinke

1. mesto Vindiš OŠ Leskovec
2. mesto Hameršak OŠ Osojnik

7. mesto Teodorovič Vesna OŠ Kidričevo

REZULTATI: Starejši pionirji

1. mesto Mihelač OŠ Osojnik
2. mesto Majcen, Hajdina
3. mesto Krošl Branko OŠ Kidričevo

REZULTATI: Mladinke

1. mesto Bombek, gimnazija
2. mesto Lovrec GUŠ, Ptuj
3. mesto Radanovič gimnazija

REZULTATI: Mladinci

1. mesto Hauptman GUŠ, Ptuj
2. mesto Goričan TVD Cirkovce

REZULTATI: Člani

1. mesto Lebar, Partizan Ptuj

EKIPNI VRSTNI RED:

Mlajše pionirke

1. mesto OŠ Osojnik 66 točk
2. mesto Leskovec 76 točk
4. mesto Kidričevo 93 točk

EKIPNI VRSTNI RED:

Mlajši pionirji

1. mesto OŠ Kidričevo 74 točk

2. mesto OŠ Cirkulane 89 točk
3. mesto Desternik 99 točk

EKIPNI VRSTNI RED:

Starejše pionirke

1. mesto OŠ Osojnik 38 točk
2. mesto OŠ Cirkulane 80 točk

EKIPNI VRSTNI RED:

Starejši pionirji

1. mesto OŠ Kidričevo 58 točk
2. mesto OŠ v ustanavljanju 64 točk
3. mesto OŠ Osojnik 68 točk

EKIPNI VRSTNI RED:

Mladinke

1. mesto GUŠ Ptuj 26 točk
2. mesto gimnazija Ptuj 31 točk

EKIPNI VRSTNI RED:

Mladinci

1. mesto SCKS Ptuj 35 točk

VRSTNI RED:

ČLANI

1. mesto V. P. 5008 Ptuj

Danilo Klajnšek

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu novembru 1979. Kolona indeks prikazuje v tabeli I odnos dosežene proizvodnje tekočega leta v primerjavi s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta in odnos dosežene proizvodnje glede na planirano — 1979.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

TOZD Proizvod	Enota mere	Plan 1979		Doseženo				Indeks			
		XI	I—XI	1978		1979		1979/1978		1979	
				XI	I—XI	XI	I—XI	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TOZD TOVARNA GLINICE											
— Al hidrat — Al ₂ O ₃	t	8.174	99.569	9.096	111.955	11.978	112.693	132	101	147	113
— Kalc. glinica	t	8.140	92.588	9.136	92.507	8.150	95.296	89	103	100	103
TOZD PROIZVOD. ALUMIN.											
— Elektrolit. al. — Hala A	t	1.677	18.673	1.688	18.692	1.674	18.686	99	100	100	100
— Elektrolit. al. — Hala B	t	2.047	22.790	2.085	22.824	2.068	22.790	99	100	101	100
— Anodna masa	t	1.936	23.541	2.010	23.137	2.105	24.713	105	107	109	105
TOZD PREDELAVA ALUMIN.											
— E aluminij	t	721	3.020	182	3.501	239	3.274	131	94	88	108
— Al formati	t	1.830	20.380	1.822	18.782	1.934	19.845	106	106	106	97
Zlitine: — gnetne	t	300	3.340	389	4.523	209	3.104	54	69	70	93
— livarske	t	1.385	15.415	1.464	16.322	1.477	15.880	101	97	107	103
Predzlitine:											
— lastna poraba	t	75	831	—	—	46	748	—	—	61	90
— prodaja	t	95	1.052	86	902	42	808	49	90	44	77
Drogi za kline	t	9	99	—	—	23	118	—	—	256	119
Tokovodniki	t	0,495	5	—	—	7	17	—	—	—	—
Livarna skupaj	t	3.965	44.142	3.943	44.030	3.977	43.794	101	99	100	99
Aluminij iz pretapljanja za tuje	t	82	915	—	57	—	1.288	—	—	—	141

TOZD tovarna glinice

V mesecu novembru smo proizvedli 11.978 ton Al hidrata Al₂O₃, kar je za 3.804 ton več kot smo planirali (indeks 147) in 2.882 ton več kot isti mesec preteklega leta (indeks 132).

Proizvodnja kalcirane glinice je v primerjavi s planom večja za 10 ton, v primerjavi s preteklim letom pa manjša za 986 ton (indeks 89). V času I—XI je bilo proizvedeno 95,296 ton kalcirane glinice, kar je za 3 odst. več kot smo za to obdobje planirali.

Poraba najvažnejših surovin je bila v mesecu novembru manjša od planirane v TOZD Glinica pri proizvodnji Al hidrata — Al₂O₃, prekoračitve oz. odstopanja pa so nastala pri proizvodnji kalcinirane glinice. Normativ porabe tekočega goriva je bil presežen za 2 odst. močno pa sta bila prekoračena normativa porabe pare (indeks 151) in el. energije (indeks 149).

TOZD proizvodnja aluminija

Proizvodnja elektrolitskega aluminija je v primerjavi s planom v mesecu novembru večja v obeh elektrolizah za 18 ton. V obdobju I—XI je bila proizvodnja v elektrolizi A samo za 13 ton večja od planirane, v elektrolizi B pa enaka planirani (indeks 100).

V mesecu novembru je poraba surovin večja od planirane v hali A pri kriolitu (indeks 150), Al fluoridu (indeks 112), el. energiji za 1 odst. Prav tako so tudi višji normativi od planiranih v hali B in sicer: anodna masa (indeks 102), kriolit (indeks 146) in el. energija (indeks 102). Nor-

mativi porabe surovin I—XI so večji od planiranih v hali A pri Al fluoridu 13 odst., el. energiji 1 odst. in v hali B pri porabi anodne mase za 1 odst. ter el. energiji za 2 odst.

Proizvodnja anodne mase je v primerjavi s planom v mesecu novembru večja za 169 ton, za obdobje I—XI pa za 1.172 ton oz. 5 odst.

Doseženi normativi porabe surovin v novembru in za obdobje I—XI pa so bili nižji od planiranih pri petrolkoks, el. energiji in mazutu. Nekoliko višji od plana pa je bil normativ porabe katranske smole (indeks 102).

TOZD predelava aluminija

V livarni smo v mesecu novembru proizvedli 12 ton več livarniških proizvodov kot smo planirali (indeks 100). Kumulativna proizvodnja je za 348 ton manjša od letnega plana za to obdobje (indeks 99). V pri-

merjavi s preteklim letom je dosežena proizvodnja od januarja do novembra prav tako manjša za 236 ton oz. 1 odst.

Gradivo pripravila:
Irena Draškovič

II. PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

Proizvod Surovine	Enota mere	Plan 1979	Doseženo			
			XI	I—XI	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
TOZD TOVARNA GLINICE						
Al Hidrat — Al₂O₃						
— boksit	t	* 2,574	2,492	2,549	97	99
— NaOH 100 %	t	* 0,10681	0,08856	0,11458	83	107
— Para	Gcal	3,0419	2,95099	3,09365	97	102
— El. energija	kWh	359,208	272,743	310,151	76	86
— Apno	t	0,05739	0,03441	0,03329	60	58
Kalcinirana glinica						
— Tekoče gorivo — mazut	t	0,118	0,12049	0,12325	102	104
— Para	Gcal	0,0309	0,04662	0,04569	151	148
— Al fluorid	t	0,0003	0,00015	0,00021	50	70
— El. energija	kWh	22,475	33,42750	29,57903	149	132
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolit, alum. — hala A						
— Glinica	t	1,920	1,92004	1,92042	100	100
— Anodna masa	t	0,580	0,57139	0,57970	99	100
— Kriolit	t	0,035	0,05255	0,03498	150	100
— Al fluorid	t	0,035	0,03930	0,03943	112	113
— El. energija	kWh	17,856	18,088	18,011	101	101
Elektrolit, alum. — hala B						
— Glinica	t	1,920	1,92023	1,91994	100	100
— Anodna masa	t	0,560	0,57092	0,56605	102	101
— Kriolit	t	0,035	0,05126	0,02795	146	80
— Al fluorid	t	0,035	0,03470	0,03227	99	92
— El. energija	kWh	17,155	17,452	17,512	102	102
Anodna masa						
— Petrolkoks	t	0,671650	0,66355	0,66347	99	99
— Katranska smola	t	0,338015	0,34611	0,34620	102	102
— El. energija	kWh	145	130	129	90	89
— Mazut	t	0,0048	0,00238	0,00346	50	72

* programirani normativ

Med letošnjim pohodom v okviru akcije NNNP '79 so se mladi člani PD pomerili tudi v streljanju z zračno puško. Foto: K. Zorec

Izredni občni zbor TVD Partizan Kidričevo

V avli osnovne šole Boris Kidrič iz Kidričevega je bil izredni občni zbor TVD Partizan Kidričevo. Udeležba na občnem zboru ni bila kdo ve kako velika, vendar dovolj, da so bili navzoči seznanjeni s skromnim delom v minulem obdobju. Zadnji občni zbor TVD Partizan Kidričevo je bil 24. 12. 1976. leta. Društvo do takrat ni bilo registrirano in sploh ni delalo. Takratni odbor je sklenil, da bodo poskušali delo premakniti z mrtve točke. To jim je tudi uspelo, vendar pa so le premalo storili za rekreacijo širšega kroga občanov. Iz poročila je razvidno, da sta najaktivnejše delali kegljaška in teniška sekcija, pripravili pa so še nekaj manjših akcij. Telovadnica ni bila zasедena v tolikšni meri kot bi to lahko bila. Skratka bi se ob delu prejšnjega odbora pojavilo še več vprašanj. Dejstvo pa je, da ta odbor tudi ni bil najbolj posrečeno izbran. Na sestankih so se redko dobivali, pa še takrat so bil nesklepčni.

Če le malo pobrskamo po svojem pomenu se bomo spomnili velikih uspehov predstavnikov TVD Partizan Kidričevo. Lahko rečemo, da je prehodno obdobje za njimi oz. nami. Trdo bo potrebno poprijeti in premakniti delo z mrtve točke. Od

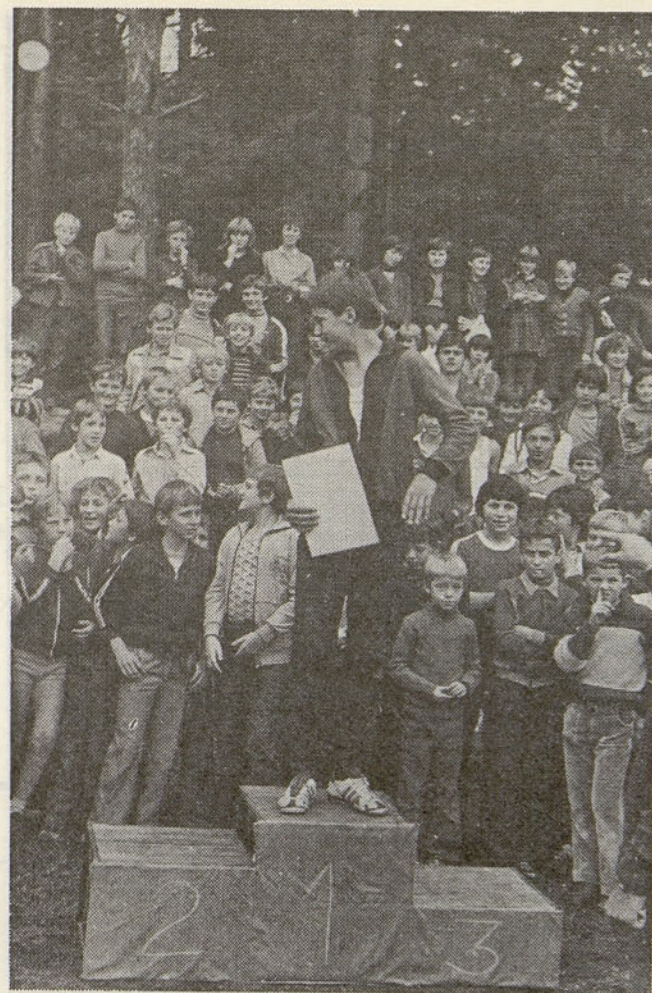
več kot 1000 vabil, ki jih je bilo razposlanih, je bilo na izrednem občnem zboru le peščica entuzijastov oz. vsi tisti, kateri imajo radi društvo in s tem tudi športno udejstvovanje. Tudi vsega inventarja društva ni moč najti oz. popisati. Kdo je odgovoren za to? Vse te stvari mečejo senco na nekdanjo uspešno delovanje tega društva.

Na izrednem občnem zboru so izvolili novi upravni odbor, na čelu katerega je Andrej Gorše, podpredsednik pa je tovariš Janez Meznarič in še pet članov. Ta odbor je za pet članov manjši od bivšega odbora, vendar pa so v njem ljudje, ki so pripravljeni pomagati pri delu društva. Tovariš Andrej Gorše je predlagal tudi okvirni program, ki v grobem vsebuje sledeče: Rekreacija za moške nad 27 let in ženske nad 25 let, splošna telesna vzgoja mladine do 27 leta starosti, kolektivna gimnastika in na koncu tudi selekcijsko udejstvovanje.

Program je zares obsežen. Potrebna bo podpora vseh, tako samih občanov, ki se bodo ukvarjali z organizirano rekreacijo, kakor tudi TKS Ptuj, ki bo moral imeti razumevanje za rekreativno udejstvovanje prebivalcev krajevne skupnosti Kidričevo. Iz programa je razvidno tudi to, da naj bi ponovno pričela z delovanjem gimnastična vrsta pionirk.

Gimnastika ima tradicijo v Kidričevem in bi jo bilo potrebno zopet dvigniti na nekdanjo raven. Torej, prebivalci naselja Kidričevo, obeta se nam možnost sodelovanja v TVD Partizan Kidričevo. Društvu bo nedvomno potrebna pomoč. Upamo, da ne bo izostala. V kratkem bo narejen obširen program in urnik za telovadnico. Društvu pa bomo pomagali oz. koristili takrat kadar se bomo udeleževali množičnih manifestacij kot rekreatorji in bomo sami pomagali pri izvedbi teh manifestacij. Po drugi strani pa bomo krepili svoje telo, pod nadzorstvom vaditeljev TVD Partizan Kidričevo. Torej obetajo se nam lepši časi zabave in rekreacije.

Danilo Klajnšek

Povezava s ŠSD na osnovni šoli Kidričevo bo nujna. Z mladimi je potrebno začeti. Foto: Danilo Klajnšek

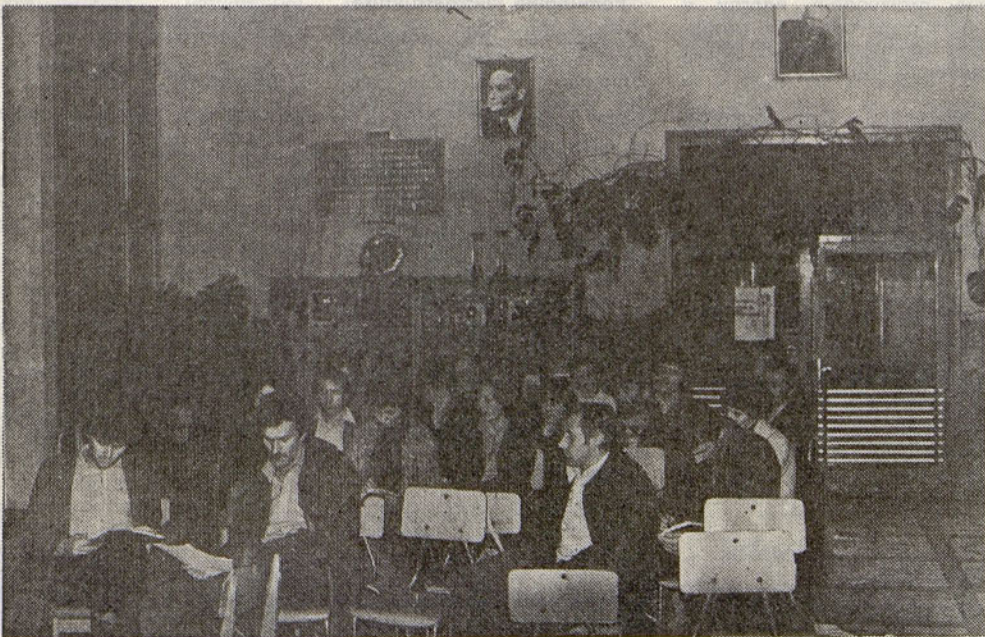
Planine vabijo

Pod gornjim naslovom se brez dvoma skriva tisto o čemer bi lahko največ povedali tisti planinci, ki delajo tako v naši delovni organizaciji, kot tudi v krajevni skupnosti in tako pripravili tudi mnoge ostale, da postanejo ljubitelji planin ter se vključijo v planinsko društvo, da tako postanejo res pravi ljubitelji planin — uživalci lepote naših planin in gora, čistega in svežega zraka, ki ga pri nas še kako primanjkuje in seveda še posebno tisti, ki znajo ceniti lepo, zdravo in čisto okolje. Razumljivo so za take zadeve, kjer se gre za vključevanje novih članov v planinska društva, najbolj pristojni tisti, ki so že vrsto let člani PD in se s tem tudi zelo agilno in aktivno ukvarjajo, pa zato nimam namena jemati take pristojnosti njim, ampak jih le želim vzpodbuditi na to, da bi tudi oni našli v našem glasilu svoj kotiček, kot takega najdejo tudi v gorskih stenah in v varstvu prelepih planinskih domov.

Če ste prebrali sedmo številko našega glasila ste opazili, da smo obširneje po-

ročali oz. pisali tudi o tem, kakšen pomen ima sploh danes naše planinstvo v okviru ljudske obrambe in družbene samozaščite, pa zato tokrat velja le poziv vsem našim članom planinskega društva v Kidričevem in Ptuj, da se aktivno vključijo v akcijo pridobivanja novih članov. Kdor je namreč že bil na naših (ali tudi drugih) planinah bo lahko to osebno najbolj potrdil. Potrdil bo, da je tako doživeti zares enkratno in nepozabno in da to zna ceniti le tisti, ki je vse to enkrat ali že večkrat doživel. Tisti, ki ceni lepo naravo in naše prelepe planine ter gorski svet, bo svojo odločitev lahko hitro potrdil ter skoraj prav gotovo s svojim marljivim in aktivnim delom dokazal, da je vredno biti član takega društva, ki ljubi naravo ter čisto okolje. Predvsem tako, ki je ostalo še nedotaknjeno v krogu našega onesnaženega okolja. Morda pa se bo kdo od članov PD, ki so med nami le ojunčili in o tem kot polkan napisal kaj več. Pa obilo uspeha!

France MEŠKO

Obisk na izrednem občnem zboru res ni bil velik, pa vendar je bilo storjeno tisto, kar je bilo skorajda nujno — postaviti TVD Partizan Kidričevo na zdrave noge. Foto: Konrad Zorec

Tudi najmlajši v Kidričevem imajo svoj Triglav. Pa še kakšen, boste rekli. Foto: K. Zorec

NA XI. dnevu planincev Slovenije na Boču so bili številni ljubitelji planin od blizu in daleč. Foto: K. Zorec

Tudi na planini se ob planinski koči še kako prileže topel čaj in še kaj za prigrizek. Foto: K. Zorec

Smernice razvoja KS Kidričevo za obdobje 1981-1985

Svet skupščine krajevne skupnosti Kidričevo je na svoji 6. redni seji obravnaval in sprejel:

- oceno dosedanjega družbenega razvoja KS Kidričevo in uresničevanje srednjeročnega plana 1976/80,
- analizo razvojnih možnosti in
- temeljne cilje in razvojne usmeritve KS Kidričevo v obdobju 1981-1985.

Omenjeno gradivo bo posredovano skupščini KS Kidričevo in zborom občanov v KS Kidričevo v javno obravnavo.

Iz omenjenega gradiva povzemamo kratek opis temeljnih ciljev in razvojnih usmeritev KS Kidričevo v obdobju 1981—1985.

Delovanje KS bo v naslednjem srednjeročnem obdobju usmerjeno v uresničevanje naslednjih ključnih nalog:

Poglabljanje samoupravnih socialističnih odnosov in delegatskega sistema ter krepitev vloge KS v našem sistemu. Razvijanju oblik medsebojnega sodelovanja in povezovanja vseh struktur pri reševanju skupnih problemov.

Usmeritve na področju gospodarstva

Nosilec razvoja v KS Kidričevo bo nedvomno najmočnejša delovna organizacija, to je TGA »Boris Kidrič« Kidričevo, z rekonstrukcijo proizvodnih naprav v smeri proizvodnje in predelave aluminija na 80.000 t aluminija letno.

»Pleskar« Ptuj načrtuje gradnjo skladišč ter nove lakirnice.

»MIP« TOZD zaščita, načrtuje gradnjo dveh proizvodnih dvoran za proizvodnjo konfekcije.

LIK Savinja, TOZD LES načrtuje izgradnjo skladišča za prodajo plina na obstoječi lokaciji pri železniški postaji.

Kmetijski kombinat Ptuj ne načrtuje večjih vlaganj na področju KS Kidričevo.

Usmeritve na področju trgovine

Za zagotovitev boljše prekrbe se v naslednjem srednjeročnem obdobju predvideva razširitev prodajnih prostorov v Kidričevem — MIK ter zagotovitev potreb-

nega zemljišča za potrebe trgovine v Apačah. Z ustrezno organizacijo svetov potrošnikov je potrebno zagotoviti neposredni vpliv potrošnikov na kvaliteto oskrbe vendar le na tak način, da se sveti potrošnikov organizirajo na nivoju občine. KS si bo prizadevala, da dokončno steče oskrba z naftnimi derivati preko PETROL servisa, ki bi moral biti zgrajen v naslednjem obdobju.

Usmeritve na področju gostinstva

Za razvoj omenjene dejavnosti obstajajo možnosti, vendar vseh ugodnosti nismo izkoristili (primeren prostor dvorana) itd.

Stanovanjska problematika

V naslednjem obdobju bo potrebno skupaj s samoupravnostjo ter delovnimi organizacijami TGA, KK in ostalimi zagotoviti izgradnjo dveh blokov s 30 stanovanji in adaptirati stanovanjski fond v naselju za gradom. Z omenjeno izgradnjo bo delno rešen problem stanovanj v Kidričevem II., saj je ta stanovanjski fond najbolj kritičen.

Z individualno gradnjo se bo nadaljevalo v Njivercah v skladu z urbanističnim načrtom ter v ostalih krajih skladno z urbanističnim redom.

Stalno večje število upokojencev narekuje gradnjo manjših stanovanj in s tem pridobitev večjega števila večjih stanovanj za potrebe mladih družin.

Usmeritve na področju komunalne infrastrukture

Zagotoviti bo potrebno vzdrževanje objektov skupne komunalne rabe, to je, zelečnic, parkov, cestne razsvetljave, prometne signalizacije, peš poti, parkovnih nasadov v naselju Kidričevo, novem naselju Njivercah in Kidričevem II. Prav tako pa bo potrebno zagotoviti ustrežno zimsko službo.

Vodovodno omrežje

Zagotoviti napeljavo vodovodnega omrežja v vas Kungota ter povezati naselje Kidričevo z regionalnim vodovodom preko Apač.

Kanalizacija

Povezati industrijsko cono v Kidričevem II. z obstoječo kanalizacijsko mrežo.

Energetika

Prioritetna naloga je gradnja centralne kotlovnice skupno s samoupravno skupnostjo, stanovanjsko skupnostjo in TGA.

Izvesti rekonstrukcijo nizkonapetostnega omrežja v Kidričevem in Kungoti.

Prometna povezanost in cestna infrastruktura

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo potrebno izvesti asfaltiranje cest na področju KS v skupni dolžini 19.000 metrov.

Asfaltirati peš poti v skupni dolžini 3.000 m, zgraditi stavbo na avtobusni postaji s prodajnimi prostori v Kidričevem in urediti postajališče v Kungoti in Njivercah.

Zagotoviti prometno povezanost naselja Apače in Strnišče z občinskim središčem.

PTT omrežje

S predvideno gradnjo pošte v letu 1980 bodo zagotovljeni pogoji za razvoj telefonije v celotni KS z možnostjo zgraditve petih javnih govornic v KS Kidričevo.

Šolstvo

Dejavnost šolstva bo usmerjena predvsem v ureditev prehrane za šolarje z razširitvijo zmogljivosti kuhinje in izgradnjo večnamenskega prostora površine 60 m².

Otroško varstvo

Vse večje potrebe narekujejo razširitev dejavnosti otroškega varstva z gradnjo jasličnih oddelkov in dveh oddelkov za starejše skupine.

Socialno skrbstvo

Tovrstno dejavnost bo potrebno nadaljevati v enakem obsegu kot doslej, predvsem na področju nudenja laične nege ostarelim občanom.

Zdravstvo

Zagotoviti popolnejše zdravstveno varstvo otrok in šolarjev. Urediti dispanzersko službo v popoldanskem času, kabinet za fizioterapijo in zagotoviti opremo za snemanje delovanja srca.

Kultura

Zadovoljevanje kulturnih potreb zagotoviti s prenosom enega dela občinskih kulturnih srečanj na področje KS Kidričevo. Spodbuditi akcijo, da se Kidričevo pretvori v odprt razstaveni prostor plastik iz aluminija. Z delom prosvetnih delavcev, učencev in občanov raziskati, zbrati in arhivirati dela Borisa Kidriča. Zagotoviti sredstva za delovanje kulturno-prosvetnih društev na območju KS.

(Nadaljevanje na 15. strani)

Smernice razvoja KS Kidričevo za obdobje 1981-1985

(Nadaljevanje s 14. strani)

Telesna kultura in rekreacija

Zagotoviti množičnost spodbujati rekreacijo ter razvijati športne panoge za katere obstajajo pogoji. Zagotoviti sredstva za kvalitetno vzdrževanje športnih objektov, zgraditi balinišče in opremiti rokometno igrišče z razsvetljavo.

Varstvo okolja in krajine

Načrtovana posodobitev tehnološkega procesa v TGA bo nedvomno prispevala k boljšemu varstvu okolja. Razen tega pa bo potrebno zagotoviti čiščenje dimnih plinov v delovni organizaciji. Izdelati bo potrebno sanacijske načrte za ureditev opuščenih gramoznic na področju KS.

Posebno skrb posvetiti urbanizaciji naselij in hortikulturni ureditvi le teh. Zagotoviti, da se za grad v Ravnem polju (Kungota) izdela sanacijski načrt.

Ljudska obramba in družbena samozaščita

Posebno skrb posvetiti podružabljanju in vzgoji prebivalstva s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite. Organizirati in opremljati enote civilne zaščite in narodne zaščite. Zagotoviti gradnjo zaklonišč na področju KS.

Informiranje

Krepiti sistem informiranja in izdelati panoje za celotno KS. Zagotoviti boljše sodelovanje z glasilom TGA »Aluminij«.

Predsednik sveta KS
Miroslav Kovač

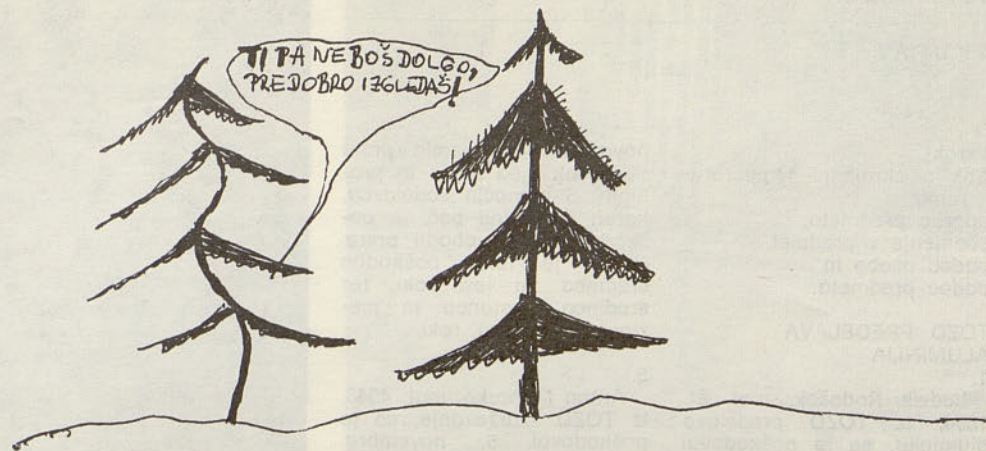
gozdu. Koliko časa izgubimo, koliko je iskanja in še povrh strahu, da nas ne zalotijo, ker nas čaka občutna denarna kazen. Žalostni so primeri, da posamezniki, ki imajo »visoki standard« (hišo, vikend, dragi avto) proslavljajo in dočakajo novo leto ob ukra-

iglic, dodamo majhno stekleničko glicerina, ki jo imajo v vseh lekarnah. Pri postavljanju v sobi je najboljši, da jo postavimo čim dlje od grelnih teles. Najbolje je, da jo postavimo ob balkonska vrata ali ob okna, ker tam piha največ zraka v stanovanje. V trgovinah so lič-

ba žrtvovati za naše lepše urejeno okolje.

Zapomniti si moramo, da krivic, ki jih delamo naravi ne moremo poravnati z denarnimi računi. Odnosa človeka do divjadi, rib, polja, zemlje, narave do soprebi-

Klepet

deni novoletni jelki. Kje je moralna stopnja takšnega človeka? Še vedno je zakoninjen mnenje posameznikov, da vse samo zraste, da ni nikakršne škode, če poseka več smrek in jih zavže, ko ugotovi, da niso dovolj lepe za njega. To delajo takšni ljudje, ki k varstvu okolja niso nikoli nič prispevali ampak od narave samo jemali in se spomnijo na gozd samo takrat, ko je treba kaj ukrasti ali kaj tam odložiti (star štedilnik, hladilnik in vso drugo ropotijo). Ljubiteljem narave, ki tu iščejo po napornem delu svežega zraka in miru, pogled na takšno pustošenje vsekakor ni všeč. Dogodijo se tudi primeri, da zalotim šolarje, katere pošljejo starši v gozd po novoletne jelke. Vsekakor lepi vzgojni ukrep staršev. Sigurno jih v šoli učijo ljubezni in spoštovanja do narave.

Še nekaj drobnih nasvetov za vse tiste, ki bodo kupili novoletne jelke. Pri nakupu moramo paziti, da so vse veje enakomerno zrastle in da stojijo pokonci. Ob okrasitvi z novoletnimi obeski se veje rad obesimo. V primeru, da takšne smreke ni na razpolago, lahko kupimo tudi manj lepe. Na mestu, kjer manjka veja, izdoblamo luknjo v deblo in dodamo manjkajočo vejo. Po nakupu moramo smreko dobro stresti, ker ima na sebi iglice in listje starejših dreves, tako da smeti ne nosimo v sobo. Po nakupu drevo takoj postavimo v vedro s hladno vodo v hladni prostor, da ostane sveža in ne odvrše predčasno

na stojala, celo takšna v katera lahko nalijemo svežo vodo. Lepši del drevesa postavimo tako, da je na vidnejšem mestu. Ljubitelje hišnih živali opozarjam, da smreke še iz varnostnih razlogov privežejo. Mačke, hišni psi kaj hitro prevrnejo drevo. Tudi na zavese ne smemo pozabiti, da jih odstranimo pred novoletno jelko, da ne bi prišlo ob prižiganju sveč do požara. Najbolj idealno je, da tisti, ki imajo zasebne hiše posadijo jelko v veliko posodo iz salonita in jo zakopljejo v bližnjo okolico hiše. Pred novoletnimi prazniki izkopljejo posodo z jelko vred in jo postavimo na zaželjeno mesto v sobo. Po praznikih pa zakopljejo posodo z jelko nazaj na prvotno mesto. Seveda lahko delamo to samo nekaj let, dokler se drevo preveč ne razraste (velikost drevesa, korenine rabijo več hrane itd.). Seveda pa nam hujši mraz (sneg, zmrznitev zemlje) to onemogoči in si moramo v tem primeru jelko kupiti na trgu.

Po praznikih je naša slaba navada, da odvržemo novoletne jelke kar skozi okno. Še nekaj mesecev dajejo kaj žalostno ogledalo naše brezbriznosti. Ko smo praznovali smo jelko okrasili z vsemi mogočimi okraski, a jo nato neodgovorno zavrgli.

Svetujem vsem, ki imajo peči na trda goriva, da drevesa sesekajo in skurijo (prijeten vonj). Vsi tisti, ki jim ta možnost ni dana naj jih odložijo v posode za smeti. Malce volje in truda je tre-

valcev v tem čudovitem svetu, torej ne bomo uredili z zakonom, s kaznimi. Uredili ga bomo samo z zavestno, načrtno negovano humanostjo.

Vsem članom delovne organizacije želim ob novoletni jelki prijetno praznovanje, srečno in obilo delovnih uspehov v novem letu.

V. S.

Novoletna jelka in humanizem

Na ne bo dvoumljenja: Humanizem je človečnost, človekoljubnost, plemenitost. (Slovenski pravopis 1962)

Dehumanizacija življenja v velikih socialnih aglomeracijah je zelo znan in pereč socialni problem vseh razvitih družb. Znano je na primer, da so ljudje v velikih mestih, kjer žive, tako rekoč drug poleg drugega, večji individualisti kot samotari nekje v nenaseljenih predelih.

Del takšne odtujenosti, egoizma nečimernosti in individualizma se izraža tudi v njihovem odnosu do rastlinja in živalstva, skratka do naravnega prostora.

Bliža se Novo leto in v tem času je najbolj viden nečloveški odnos do narave. Za novoletne jelke se poseka pri nas blizu milijon mladih dreves. Res, da niso zaščitene z zakonom o zaščiti rastlin, toda tudi ta številka zgovorno pripoveduje o naši resnični etiki, o našem pravem odnosu do narave.

Poleg meščana, ki je ta odnos že zdavnaj spremenil, so se temu še pridružili posamezni kmetje. Na to opozarjajo gozdarji in miličniki, ki v okolici večjih mest pred novim letom organizirajo posebne patrulje, katere pazijo na tatove novoletnih smrek in jelk. Prav neprijetno so prizadeti ko najdejo kmeta, ki je mimo vseh gozdarskih dovoljenj in mimo vseh potrebnih čiščenj gozda, naložili na tovarnjak lepe zdrave smreke in jelke. Mnogi so se že do tal priklonili dinarju. Izgovor, da novoletnih jelk ni za kupiti in da jih je enostavneje v gozdu krasti, je neutemeljen. Na vseh tržnicah v večjih mestih je pred novim letom na prodaj dovolj smrek in jelk vseh velikosti. Cena je dostopna, od 60 do 200 din. Prodajajo jih gozdna gospodarstva in zasebniki. Vse imajo plombo in zraven dobimo še račun. Tako lahko brez strahu pred ljudsko milico in gozdarji nemoteno prevažamo novoletne jelke na dom. Dvomim, da se bolj izplača ukrasti smreko v

Nezgode v mesecu novembru 1979

	Na delu	Na poti	Skupaj
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA	2	—	2
TOZD VZDRŽEVANJE	4	1	5
TOZD GLINICA	1	—	1
SKUPAJ:	7	1	8

Vzroki:

Stik s skrajnimi temperaturami, udarec predmeta, stisnjenje v predmet, padec osebe in padec predmeta.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Ludvik Rodošek, mat. št. 1854, iz TOZD predelava aluminija, se je poškodoval 9. novembra. Pri vlivanju anodnih polic mu je padel segment kokile na sredinec desne roke ter mu ga poškodoval.

2. Janez Primet, mat. št. 2030, iz TOZD predelava aluminija, se je poškodoval 9. novembra. Pri vlivanju aluminija na peči 23 se je popel po zapetju desne roke.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Ivan Pišek, mat. št. 512, iz TOZD vzdrževanje — strojno vzdrževanje, se je poškodoval 2. novembra. Ponesrečen je na reakciji v Poreču Igral (organizirano) nogomet. Pri igranju nogometa si je poškodoval desno nogo v gležnju.

2. Andrej Ogrizek, mat. št. 4515, iz TOZD vzdrževanje — strojno vzdrževanje, se je poškodoval 12. novembra. Pri drobljenju phalne mase mu je padel zaboj na zapetju pri čemer si je poškodoval palec desne roke. Vzrok: neurejeno delovno okolje.

3. Janez Pulko, mat. št. 5069, iz TOZD vzdrževanje — strojno vzdrževanje, se je poškodoval 13. novembra. Pri čiščenju nalitega aluminija iz nosilca anodne mase s klavdom in sekačem, mu je kos aluminija odletel v glavo in mu poškodoval arhako nad levim očesom.

4. Jernej Zelenik, mat. št. 2123, iz TOZD vzdrževanje — strojno vzdrževanje, se je poškodoval 12. novembra. Pri prestavljanju peči za vulkaniziranje gumi trakov v skladišču boksita se je peč zagostila nad poprečni nosilec gumi traka 131/13. Ime-

novanemu je stisnilo prste obeh rok med pečjo in profilom. S pomočjo sodelavca, kateri je odrinil peč, je poškodovanec osvobodil prste. Utrpel je težje poškodbe sredinca na levi roki, ter sredinca, prstanca in mezinca na desni roki.

5. Anton Mohorko, mat. 4546, iz TOZD vzdrževanje, se je poškodoval 5. novembra. Pri čiščenju prostora ob drobilcu phalne mase je vreča mase padla iz skladovnice, ter mu poškodovala desno nogo. Vzrok: nepravilno zložene vreče.

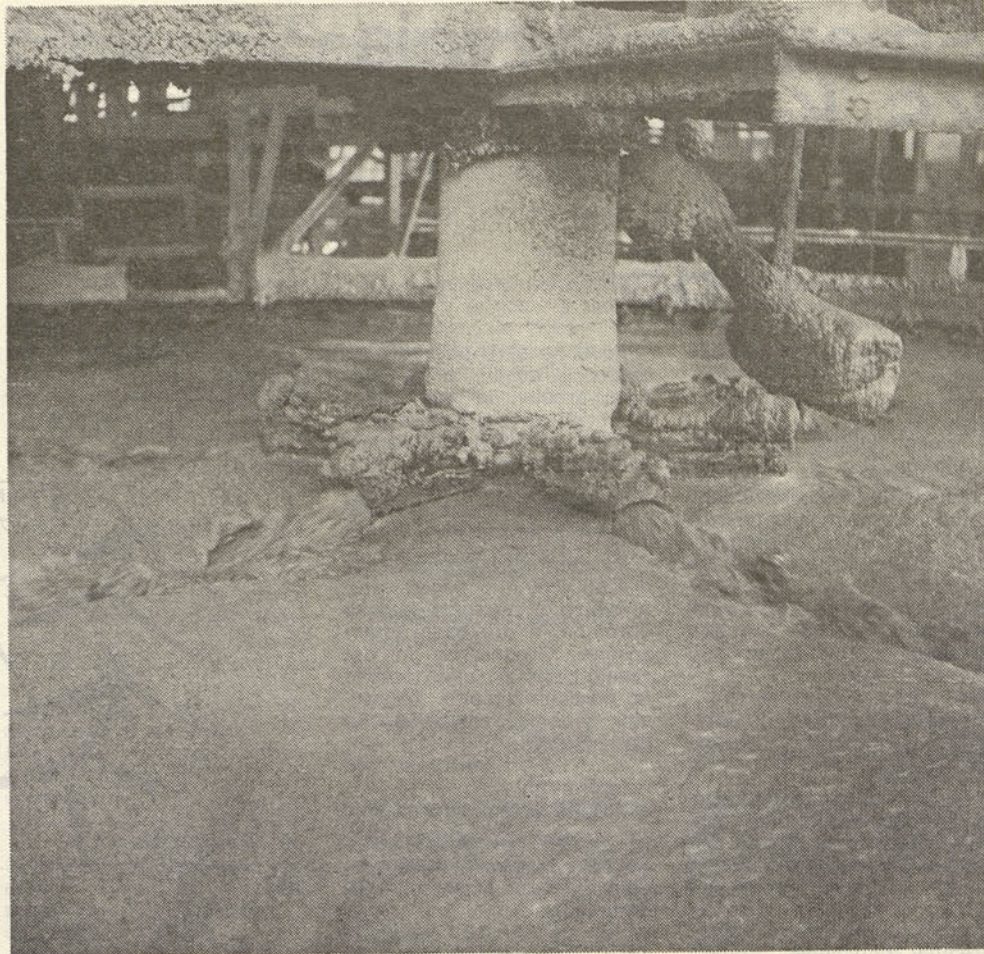
TOZD GLINICA

1. Anton Furjan, mat. št. 2546, iz TOZD glinica, se je poškodoval 19. novembra. Pri čiščenju spodnjega valjnega drobilca v drobilnici se je vsula plast boksita poškodovancu na čistilni drog, kateri ga je udaril po nosu. Iškali je prvo pomoč v ambulanti.

Frančka Zajšek

Disciplinski ukrepi

- Vinkler Milan, mat. št. 4020 z žebli zabil predal za orodje na del. mizi Ivana Hvalec, ter 2. 3. 1979 ob žigosanju kartice z nožem zarezal del. obleko, izrečen javni opomin in vrnitev škode,
- Šuligoj Karel, mat. št. 4505, dne 28. 2. 1979 ob 15 uri hotel odnesti iz DO železno ploščo z navojnimi luknjami, izrečen javni opomin,
- Boris Cmrečnjak, mat. št. 5186 od 3. 8. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Branko Jus, mat. št. 5144 od 17. 8. 1979 neopravičeno izostajal z dela — izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,

Dekompozzerji

- Franc Hrnja, mat. št. 4065 od 10. 6. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Vlado Kolednik, mat. št. 5061 od 22. 7. 1979 dalje neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Letonja Miroslav, mat. št. 5030 od 15. 8. 1979 dalje neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Iljevec Janez, mat. št. 4279 od 30. 9. 1978 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Krajnc Janez, mat. št. 2569 15. in 16. 8. 1978 NI z dela, 9. 12. 1978 bil vinjen na delu, 28. 11. 1978 izostal neopravičeno z dela, izrečen ukrep — javni opomin,
- Marko Mihelič, mat. št. 4526 od 4. 8. 1979 dalje neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Marjan Korošec, mat. št. 4591 od 22. 8. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Bojan Vreže, mat. št. 4918 od 1. 8. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Janko Žerak, mat. št. 5172 od 27. 6. 1979 neopravičeno izostajal z

- dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Martin Lampret, mat. št. 5151 od 21. 8. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Marjan Prešiček, mat. št. 4483 od 24. 5. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Arnuš Ludvik, mat. št. 1799 9. 3. 1979 pri odhodu z dela žigosal kartice za svoje podrejene delavce, izrečen ukrep — javni opomin,
- Janko Skledar, mat. št. 5166 od 12. 9. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Bogoslav Brankovič, mat. št. 5180 od 13. 9. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Vlado Ogrizek, mat. št. 4725 od 17. 6. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja,
- Franc Hrovat, mat. št. 3517 6. 4. 1979 prinesel v DO trideset steklenic piva, izrečen ukrep — javni opomin,
- Bojan Levanič, mat. št. 19. 4., 4. 6. in 5. 6. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — javni opomin,

- Feliks Milošič, mat. št. 4961 11. 6. 1979 neopravičeno izostajal z dela, izrečen ukrep — javni opomin,
- Franc Golob, mat. št. 2711 17. 10. 1978 NI, 21. 10. 1978 ob 11,15 uri brez dovoljenja predpostavljene zapustil del. mesto ter imel zaradi tega 3 ure NI, dne 25. 10. 1978 se je med delovnim časom napil tako, da ni mogel opravljati svojega dela, izrečen ukrep — opomin javni,
- Marjan Šalamun, mat. št. 3993 dne 25. 6. 1979 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin,
- Horvat Vladimir, mat. št. 4699 od 6. 10. 1979 neopravičeno izostajanje od dela, izrečen ukrep — prenehanje del. razmerja.

Za tajništvo disciplinske komisije
Š. A.

ZAHVALE Nikdar več se ne sme ponoviti!

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem za spominska darila svojim sodelavcem iz splošnega sektorja in osnovni organizaciji sindikata delovne skupnosti skupnih služb, katera me bodo vedno spominjala na dolgoletne sodelavce in delovno organizacijo TGA, kjer sem delal 25 let.

Ob tej priložnosti želim vsem svojim sodelavcem in ostalim delavcem TGA čimvečjih uspehov pri nadaljnjem delu in razširitvi tovarne ter mnogo medsebojnega razumevanja.

Še enkrat prisrčna hvala!

Anton Frigl

Človek doživi v svojem ciklusu življenja več osebnih pomembnih doživetij. Eno takšnih je tudi odhod v zasluženi pokoj, ki ga uživa vsak po svojih zdravstvenih in ostalih sposobnostih. Zapustitev kolektiva, tovarišev s katerimi si delil dobro in zlo vrsto let, ni tako preprosto.

S stiskom roke, ko odhajaš, te misel na slovo stisne pri srcu. Sam sebi ne moreš verjeti, da je čas življenja tako hitro tekkel, da je jesen tu, ki je po svoje lepa. Vsem skupaj nam bodo ostali lepi spomini, tudi na težko delo ob montaži el. pečij v hali »A«. Malo nas je takšnih, ki smo preživeli zdravi in dopolnili 40 let. Lepo je ob slovesu nanizal težke pogoje dela in dolge življenjske poti do upokojitve zastopnik vodstva TOZD vzdrževanje tov. Viktor Hazabent.

Preko časopisa »Aluminij« se želim zahvaliti še vsem tistim, ki jim pri odhodu nisem mogel reči »Srečno« in se zahvaliti za darila. Prav tako se zahvaljujem OO sindikata za spominsko darilo, ki me bo spominjalo na kolektiv.

Vsem skupaj želim obilo delovnih uspehov ter srečno in veselo Novo leto 1980.

Viktor Berglez
TOZD vzdrževanje

Če nam spomin seže za nekaj časa nazaj, se bomo gotovo spomnili posnetkov na televiziji, ob otvoritvi spominskega parka na Kadinjače pri Titovem Užicu. S tem spomenikom so se prebivalci tega kraja poskušili oddolžiti padlim borcem za svobodo. Tudi ob gozdičku pri Staršah so postavili borcem in sodelavcem osvobodilnega gibanja lep spomenik. Na robu gozda je granitna plošča, ki je bila do doslej malo vidna. Sedaj pa so nekaj metrov vstran postavili prelep spomenik

**IZ TEGA LJUDSTVA SMO SE RODILI,
ZA TO DEŽELO SMO SE BORILI,
ZA VAS VNUKI SMO PRELILI SVOJO KRI.**

To je napis, ki pove vse. Vso zahvalo ne samo desetim pripadnikom in borcem, ki so bili ustreljeni 14. decembra 1944, ampak vsem tistim, ki so dali življenje za lepšo bodočnost nove svobodne Jugoslavije, katere pa niso uspeli dočakati. Veliko žrtev je bilo, da preveč jih je bilo in zato se nikdar več ne sme ponoviti to zlo — VOJNA. Kragujevac, Kozara, Kraljevo in ostali kraji, ter spominska obeležja nas venomer opozarjajo na to.

Danilo Klajnshek

ZAHVALA

Podpisani Rudi Arnejčič se ob odhodu v pokoj iskreno zahvaljujem mojim sotovarišem in sodelavcem TOZD promet za izkazano pozornost ter za prelepa poklona, ki mi bosta ostala v trajen spomin na leta, ki

smo jih skupaj preživeli v TGA.

Iskreno se zahvaljujem tudi tovarišu Urbančiču za izrečene besede. Celotnemu kolektivu, posebno pa TOZD promet, želim v prihodnje polno uspeha in napredka.

Rudi Arnejčič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega edinega sina

TONČIJA KARNEŽE

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za venco in cvetje ter izraženo sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

V globoki žalosti — oče
ANTON KARNEŽA

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega dragega moža, očeta in dedka

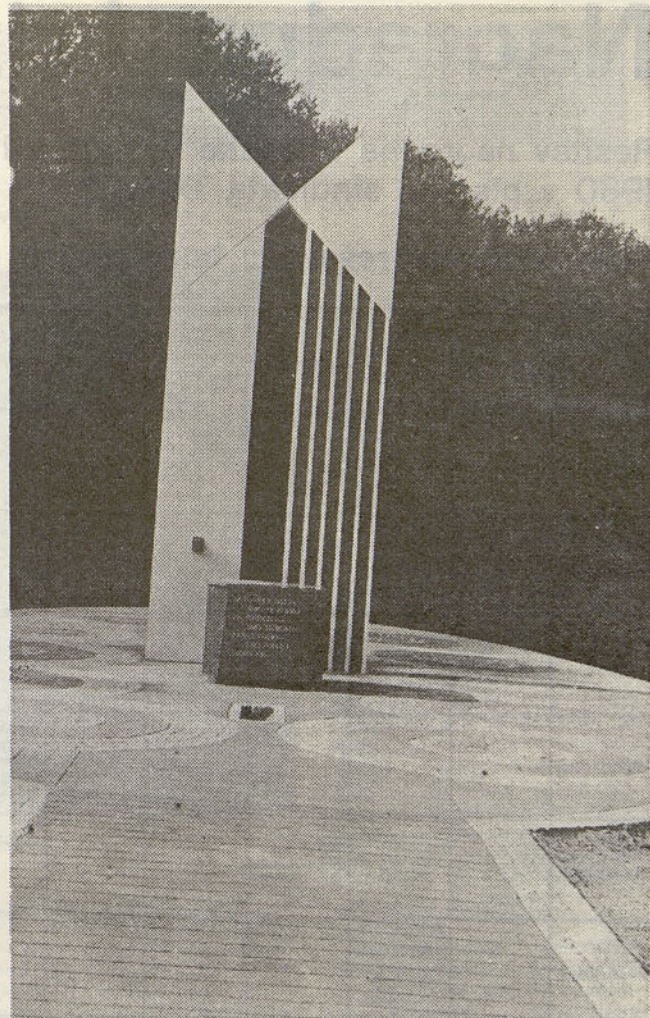
FRANCA NIGERLA

upokojenca TGA iz Slovenje vasi 1

se prisrčno zahvaljujemo za denarno pomoč sindikalni organizaciji TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

žena in vsi njegovi

Slovenja vas, 29. 10. 1979

Spomenik je zares veličasten, ko pa bo urejeno še okolje, pa bo primerno mesto za različne manifestacije. Foto: Danilo Klajnshek

Granitna plošča skoraj ni bila vidna. Foto Danilo Klajnshek

Nagradna križanka

Rešitev nagradne križanke pošljite ali prinesite najkasneja do 8. januarja 1980 v pisarno sindikata TGA.

Trije izžrebani reševalci bodo prejeli knjižne nagrade.

	NAMESTNIK DIREKTORJA V TGA	MESTO NA JAPONSKEM	KAPOR	PROUČEVALEC OKOLJA	RAČUNAR	TALISOVA PIJAČA	POLMER	ALENKA PINTERIČ	VOZIŠČE	ENAK	KOŠARKAR JUGOPLAS-TIKE	MESTO V INDIJI
POGREBNA SLOVESNOST												
ŠTAJERSKI KRONIK							TEKST V VERZIH					
OSAHLJEN ČLOVEK							STARA POPEVKA					
TROLEJBUSI								MED				
								NARODNA BANKA				
VZKLIK BOLEČINE			NAMIG								PREDLOG	
			IZDELOVALEC IBLIC								STAROGRŠKI FILOZOF	
SOGLASNIK		CRNOBORSKO LETOVIŠČE						FILM. IGRAL. GARDNER				
		SANOSTAN OB IZVIRU RAŠKE						TONA	GLOV. OBHOLSKI KRAJ			
NARODNO SLOV. GLEDALIŠČE				PIVNIK (DVAHČ BRAB)							NEMČIJA	
				ETIKA							PRITOK REKATAJO V ŠPANIJI	
NEKDANJA UČITELJICA								SUKANEC				DEVIZNI KONTINGENT
								VRH V ALPAH				
PREBIVALKA EPIRA								KISIKOVA SPOJINA				
								SOGLASNIK				
BAJTA					ANDREJ ŠIFRER	NASPROTNO OD DOLB						
						AVT. OZJATA ZA NAŠICE						
	INDIJSKI POLITIK							ČEBELJI SAMEC				NAKANA
	ITAL. BRATA REŽISERJA							ROKOBORBA (SRB. HRV.)				
HIMALAJ. KOZA				SLEPAR								
				NEKDANJA AH. BOKSAR								
NEMŠKI PREDLOG			LUXEBURG		REDKO Ž. IHE	PLANET						
			DRŽAVA V AFRIKI			ZAPOREDNI ČRKI						
JASNO-VIDEC								LITER			HETER	
								ITAL. IGRAL. HAGNANI			DOMAČA ŽIVAL	
SAMOGLASNIK		ANGL. FIZIK						AMPER		EGIP. BOG		
		OZIRALNI ZAHTEK						AVTO-HOTO DRUŠTVO		LUKRECIJ CAR		
MESTO NA JAPONSKEM						OKAHNELA SHOLA						
						TO JE						
ITAL. FILM. IGRALEC FRANCO					JEČA							
					ŠPANJIA							
CERKVENI PIŠEC (OČE DOGHATIKE)								PODATKI, DEJSTVA				

ZAHVALA

Podpisani JOŽE SPEVAN iz TOZD promet se ob mojem odhodu v prerani pokoj preko glasila ALUMINIJ najtopleje zahvalim vsem, ki so se udeležili svečanosti ob mojem preranem odhodu iz podjetja zaradi bolezni. Najlepša hvala za prejeta darila, ki mi bodo ostala v trajnem spominu ter me vedno spominjala na čase, ki sem jih preživel s tistimi, ki ustvarjajo v TGA vse za naš obstoj in za družbeno skupnost. V spominu bo ostalo vse kar je bilo dobro, pa tudi ko ni šlo vse v redu, smo delili skupaj. To je tovarištvo!

Hvala vsem tistim, ki ste prispevali za darila v TOZD promet v TGA, predvsem pa še tovarišu Borisu URBANČIČU za prisrčne besede ob našem slovesu. Tudi v bodoče želim mojim sodelavcem v TOZD promet mnogo delovnih uspehov, to pa velja seveda tudi za celotni delovni kolektiv TGA Kidričevo.

Prisrčna hvala še enkrat prav vsem!

Jože Spevan

ZAHVALA

Odboru za kadre v TOZD vzdrževanje se najlepše zahvaljujem, ker mi je odobril sredstva za nakup slušnega aparata, brez katerega se več ne bi mogel vključiti v normalno življenje.

Stanko Štern

„Aluminij“
je
tvoje
glasilo!

Raznoterosti velike Zveze sovjetskih social. republik

● Potovanje po petih republikah oSvjetske zveze — Srednja Azija in Kavkaz, dvoje različnih svetov — V tem potopisu ni ničesar izmišljenega in le maloje odvetega od dejanskih doživetij

Hodili smo mimo prtljčnih in preprosto grajenih hišic iz biata in lesa. Vmes je bilo vse polno prtljčnih trgovinic. Vse so bile odprte in v njih so čemeli za starimi, širokimi pulti, zdolgočaseni Uzbeki, Tataři ... z značilnimi čepicami na glavah. Prodajalke in ostale ženske, ki smo jih videvali, pa so bile oblečene v preprosto krojene, vendar prikupne obleke, narejene iz živahno pisane tkanine. Takšna oblačila so nosile tukaj pred oktobrsko revolucijo bogate ženske. Danes jih lahko nosi vsako dekle ali žena. Vzorec na tkanini odraža odsev neba na rahlo vzburkani vodni gladini. Tako kot moški, nosijo tudi ženske na glavah značilne čepice, ki pa se odlikujejo po lepšem vezenju (vmes so tudi zlatolesketajoči se obročki), za podlago pa imajo rdeči pliš.

Levo preko ceste smo ugledali čajhano. Bilo je to gostišče, kjer se poseda na neke vrste pogradih in pije čaj, kadi ali je. Pred nizkim poslopjem so stale iz lesa zbite mize, ki so enakih velikosti in oblik kot postelje, le da tukaj ne uporabljajo žimnice ali jogija, temveč samo deske. Če je družba manjša, je dovolj ena taka sedalnomska priprava, če pa je skupina večja, potem le ta posede po enkrat večjem sedišču. Če je komu hladno, ima na voljo tanjšo prešito odejo, v katero zavije svoje spodnje okončine.

Pred čajhano so posedali starci in srebali čaj. Od gub razorane temne obraze so jim krasile sive brade, na glavah pa so jim čepeli zviti belega blaga — neke vrste turbani. Bill so to možje, ki še držijo stare muslimanske običaje — prave stare grče, polne ponosa.

Nekoliko naprej od čajhane sta se v soncu lesketal medresa in džamija. Edinstvena stara poslopja s trgov Registanom, so nas prevzela zaradi svoje nenavadne arhitekture. Tam v bližini je bila spet množica plečatih vojakov, ki so urejali okolje.

Hodili smo naprej po peščenih pločnikih. Na levi so se gnetli ljudje pred zverženimi prtljčnimi hišicami. Skozi okna smo videli kabine s tuši. Meščani, željni prhe, so se počasi pomikali naprej. Tisti, ki pa so se vračali iz poslopja, lepo oprani, so si privoščili čašo mleka. Prodajala ga je ženica, ki je čepela na prašnih tleh pred poslopjem. Okoli nje so stale posode z mlekom, nič kaj vabljive zunanosti.

Hodili smo med množico zagorelih prebivalcev Samarkanda, med vitkimi in dopadljivimi ljudmi. Gledali

smo njih, oni nas. Ustavimo se pred prodajalno kruha. Kar pred nami so ga pekli, v preprostih nizkih pečicah. To ni bil kruh, kot smo ga navajeni v našem vsakdanjiku. Bile so »lepinje«, kot jih dobite tudi na našem jugu. Lepinje so postale odslej tudi za nas naš vsakdanji kruh. To so neke vrste manjše okrogle kruhove pogache.

Zrak je bil nasičen z dvoumnimi vonjavami. Kaj ne bi saj se je tu prodajalo vse, kar človek potrebuje. Skoraj vsaka hiša je bila neke vrste trgovina.

Posebnege ogledovanja in stiskanja naših nosnic, so bile deležne mesnice. Meso je viselo kar pred prodajalnami. Razdajalo se je razbeljenim sončnim žarkom. Okoli njega so plesale svoj kulinarčni ples številne ose. Muh je bilo vmes za čudo zelo malo.

Oče Smrekar, ki je z nami taval naokoli, je bil čedalje bolj bledih lic. Z njegovim želodcem je bilo vedno slabše. Žena Ida ga je marljivo oskrbovala s tabletami.

Potne srage so se mi pojavile na čelu. Žejen sem bil. Ustavili smo se pred prodajalcem sladoleda. Želja po osvežitvi, mi mene in ostale v trenutku minila. Možakar je sedel na tleh. Okoli posode z osvežitno mešanico so bili koščki ledu. Podobni so bili ledu na naših pločnikih, ko pride do odjuge.

Samarkandski prebivalci so navajeni na povsem drugačen način življenja kot mi. In še zdravi so povrhu. Naš doktor iz Zagreba pa nam je že v letalu pravil: »Vse vas bo začelo zvijati po črevesju, razen tiste, ki so morda imuni proti številnim bakterijam, ki se bohotno razmnožujejo v teh vročih krajih ...«

Med tistimi, ki smo se podali na turistična odkrivanja na svojo roko, sta bili tudi Tanja in Liljana. Tanja je s svojimi dolgimi plavimi lasmi kar omamljala črnooke Uzbeki, Tatare, Karakalpace ... Liljana ji je zavidala in je slovesno izjavila, da bo odromala na prihodnje podobno popotovanje tudi ona z zlatorumenimi kodri na glavah.

Tanja je zbiralka plakatov in vse nas je zvabila v trgovinico, kjer so prodajali take reči. Trgovina je bila založena s plakati, ki so opevali delo, Lenina, socializem, znanje. Vmes je Tanja našla še lepak, ki je predstavljal zmago komunizma nad religijo. Komunizem je predstavljal lep mladenič, ki je hodil po nenavadno grdi spaki, po religiji. »In prav to bo najbolj zanimivo za

Uzbekistanke v značilnih oblačilih

mojo zbirko,« je svečano izjavila Tanja. Prodajalka pa jo je vljudno opozorila, da ji lahko proda le celotno serijo, to pa je 20 enakih plakatov skupaj. Tako je ta nakup splaval po vodi.

NA BAZARJU

Med trgovinicami so reke ljudi. Vedno več jih je in vtinec nas potegne s seboj. In prav je tako. Prispemo na bazar, na orientalsko tržnico, kjer se še bolj trguje — na tleh, v prodajalnicah v zverženih poslopjih. Povsod so kupi lubenic, grozdja, kupcev, radovednežev, prikupnih temnih ljudi in vmes so redki blondinci — Rusi, Jugoslovani, Američani, Bolgari ...

Vodič Sveto nam je pravil, da si je vredno ogledati ta bazar. Prav je imel. Videli smo pisano oblečene domačine, ki so prišli iz okoliških krajev, da bi prodali pridelek ali da bi si nakupili vse kar jim je potrebno za dom.

Ozračje je nasičeno z vonjavami. Gastota vonjav je vse močnejša in najdemo se pred čajhano. V velikem kotlu klokota vrelo olje in v njem se cvre množica rib. Po pogradih poležavajo Uzbeki, jedo ribe, pijejo čaj, grizejo lepinje in kadijo. Gledaš, kot bi sanjal.

Zanimivi prizori. Ima te, da bi se zrinil na pograd v čajhani in bi prigriznil ocvrte ribe, toda v zraku so vonjave, nenavadne in žene te proč in porečeš: »Nenavadno ...« in zmajáš z glavo. Da, prav tako sem storil in zagledal me je Uzbek, ki je v čajhano pripeljal lepinje. Zagledal sem njegove bele sikajoče zobe, kot da je rekel: »Izgini od tod, kaj iščeš tukaj, če ti naše navade niso povšeči ...«

In šel sem tiho naprej, mimo branjevcev, skozi pisano množico in sem si mislil: »Kaj se le čudim, nekaj podobnega je tudi pri nas na jugu ... Vsak narod ima svoje navade.«

V trgovinici na bazarju sem si kupil uzbeško čepico. Za spomin na te ponosne ljudi!

ASTRONOMSKI OBSERVATORIJ ULUKBEGA

Ob kosilu v hotelu »Samarkand«, smo se delali važne. Na dolgo in široko smo pripovedovali o našem potepanju po mestu in že smo vsi skupaj sedeli v avtobusu, ki nas je popeljal po skoraj isti poti, kot smo mi prej hodili. Napotili smo se na ogled Ulukbegovega observatorija.

V avtobusu je bilo zatohlo. Znoj nam je tekal po telesih in željno smo čakali na postanek. Nekoliko izven mesta je grič s spomenikom Ulukbega in z muzejem na vrhu. Povsod puščoba. Suha trava, kamenje, puščavski pesek. Vmes tu in tam bujna drevesa, vrtnice in ob poteh tu in tam betonski stebri iz katerih teče voda, da se popotnik odžeja.

Smo v poslopju muzeja vrh griča. Mi in polno drugih turistov. Dobili smo prikupno vodičko, ki je pričela svojo monotono pripoved. Pa ti zastoka ena od naših tovarišič, da ji je slabo. Odhajemo jo ven in potem še drugo ... Vroče je, dušeče vroče, a zgodovina je vseeno zanimiva in poslušamo vodičko, katere usta se premikajo, kot bi že ničkolikokrat odmolila ta očenaš ...

Ulukbeg Muhammed Taragaj, katerega ostanke ob-

servatorija smo si ogledali, je živel med leti 1394 do 1449. Ta tatarski sultan je vladal samarkandskemu območju le dve leti. Bolj kot vladarski posli so ga omamljale skrivnostne zvezde na jasnem samarkandskem nebu. Dal je zgraditi observatorij, kjer so sestavljali nove astronomske tablice. To je bilo poslednje veliko delo islamske astronomije.

Ulukbeg je bil sultan celotne velike timuridske države v Turkestanu in Perziji in se je moral vedno boriti z zunanjimi in notranjimi sovražniki. Lasten sin Abdul Latifa se mu je postavil po robu. Astronom, katerega velikih dejanj takratno ljudstvo ni razumelo, je bil izgnan iz Samarkanda. Kakih štirideset kilometrov iz mesta je bil ubit, njegov observatorij pa so podivjani muslimani razdejali.

Samarkandski observatorij je bil kopija enakega poslopja, ki je stal v Avganistanu. Ljudstvo, ki ni razumelo svojega »čudnega« vladarja, je uničilo skorajda vse. Minilo je 459 let, ko so arheologi leta 1908 odkrili ostanke observatorija. Bil je to del velikega sekstanta (šestina kroga), ki je služil za pomikanje naprave, ki je bila potrebna za opazovanje ozvezdij. Najdena naprava je bila vzdignjena globoko v zemlji.

ALEJA MAVZOLEJEV ŠAHI ZINDA

Vodička Nina je rekla: »Čas je, da se vsedemo v avtobus in se odpeljemo na ogled aleje mavzolejev Šahi Zinda«. Moskovski vodič Kostja je to prevedel v srbohrvaščino, beograjski vodič Sveto pa nam je pokazal senco, kjer je bil parkiran avtobus.

Imelo me je, da bi se vsedel pod košato drevo in bi tukaj pričakal prijetno hladno večer in potem bi sanjal o zvezdah kot nekoč modri Ulukbeg. Pa kaj, ko ni bilo niti časa za daljše premišljevanje. Hiteli smo proti veliki pločevinasti škatlji na štirih kolesih in spotoma smo se odžejali z vodo iz samarkandskega vodovoda, ki je bila bolj topla kot hladna. Nič ne de, bila je pravi biser tega razbeljenega dne.

Za nami so drobile ameriške starke in glas njihove prevajalke je donel v zveneči angleščini. Vsak kamen jim je pokazala in ženice so si zapisovale in fotografirale ter spraševale ...

(Dalje prihodnjic)

Po severni Italiji in Gorenjski

Popotni vtisi z 2-dnevnega sindikalnega izleta, ki ga je za člane sindikata DS skupne službe organizirala osnovna organizacija sindikata.

Samo 44 se nas je odločilo, da neparni vikend — 20. in 21. oktober 1979 — preživimo na sindikalnem izletu po severni Italiji in Gorenjski. Za en avtobus nas je bilo. Malo smo se bali, da nam jo bo zagodilo vreme, pa sta bila oba dneva lepa, topla, sončna, da si lepših ni moč želeli.

Pa lepo po vrsti, kot je v navadi: prvi dan — odhod ob 5. uri iz Ptuja, ob 5.15 iz Kidričevega. Za nekatere je bilo prezdodaj. Malo smo jih čakali, ko jih pa nismo dočakali, smo jih, zaspance vrgli iz postelje. Zgodi se pač! Nato vožnjo do Slovenske Bistrice, tam pa na avto cesto. Počasi se prebujamo. Čisto pa smo bili budni, ko je nenadoma pri zadnjem kolesu počilo in se pokadilo. Ja, guma nam je počila. Skušali smo jo popraviti, vsi smo bili voljni pomagati — z lastnimi rokami, z nasveti, pa ni šlo. Šofer Jože od Komunalnega podjetja v Ptuj, je modro odločil, da je najbolje, če se zapeljemo do Celja, tam pa pri Celjskem »Izletniku« poprosimo za pomoč. Tako smo tudi storili. Celjani so nam prijazno zamenjali kolo. Malo smo si nabrali zamude, še malo pa nas je ovirala kolona trimašev na kolesih skozi Savinjsko dolino, da smo bili že kar nestrpni, kdaj bomo prišli na cilj. Naš cilj je bil prvega dne postanek v Gorici, nato pa pot po severni Italiji. Pa nismo nič zamudili. Za obisk trgovin v Gorici je bilo res bolj malo časa, zato pa je bila pot do Trbiža, kjer smo zopet malo nakupovali, pravo doživetje. Jesenski popoldan, topel in razkošen v svojih barvah, v ozadju pa gore — neme, strme in veličastne — res prelepo. Preko prehoda Rače smo se vrnili v Slovenijo.

Škoda, da je jeseni dan tako kratek. Bled, kjer smo večerjali in prenočili, nas je pričakal v temi.

Za drugi dan nismo imeli natančno določenega cilja. Pri večerji smo se dogovorili za urnik: do 10. ure ogled Bleda, tega bisera Gorenjske, nato vožnja čez Pokljuko do Bohinjskega jezera, ogled slapa Savice, kosilo, nato pa vožnja do Pre-

šernove rojstne hiše v Vrbi, nekje proti domu še večerja.

Tako smo tudi storili. Zbudili smo se v sončnem jutru. Malo je bilo sveže, za sprehod ob Bleiskem jezeru pa kar primerno. Kakšna je jesen na Bledu? Enkratna je, kot je enkratna na Bledu vsak letni čas. Pa vožnja čez Pokljuko? Čudovita! Kar podaljšali bi naš izlet in ostali vsaj nekaj dni v neokrnjeni naravi, daleč proč od hrupa vsakodnevnih skrbi. Bohinj? Deviški! Kar pesnik postane človek! Ne takšen, kot je bil velikan poezije Prešeren, katerega rojstno hišo smo si ogledali, takšen majhen, za domačo rabo pa že.

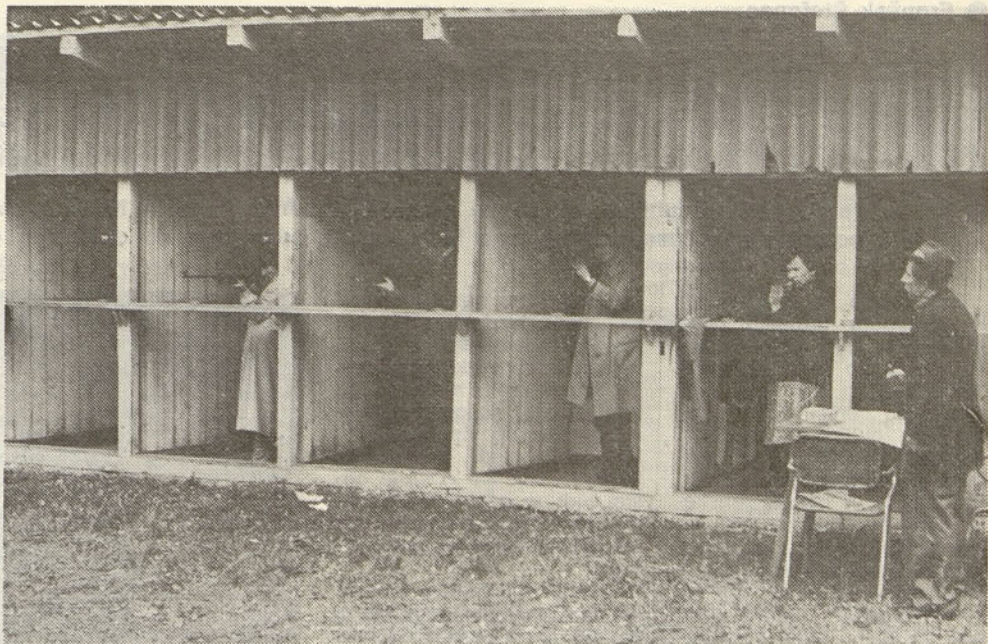
Skoraj osemsto kilometrov smo prevozili v dveh dneh. Morda je bilo za koga malo naporno, razpoloženja pa nam ni kvarilo. Ko smo se v nedeljo zvečer razhajali, rahlo utrujeni, pa vendar zadovoljni, bi se bili najraje kar dogovorili za naslednji izlet prihodnje leto. Šli bomo, mar ne? Kam? Dogovorili se bomo!

Podbreznik

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Srečno
1980**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tekmovanje v streljanju z zračno puško v počastitev tovarniškega praznika. Foto: Srečkovič

Tek na 60 m. Foto: Srečkovič

Odpadni aluminij

aluminij

Izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Viktor Markovič — predsednik, Vera Pekljar — odgovorna urednica, Srdan Mohorič, Djordje Panzalović, Viktorija Petauer, Stane Medik — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. Ing. — Tehnični urednik Franček Stefanec — Tisk: ZGEP »Pomurski tisk«, TOZD tiskarna, Murska Sobota — Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vračamo. Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975.